Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (piąta izba rozpoznająca sprawy w składzie pięciu sędziów)

z dnia 1 lipca 2026 r.*

Zamówienia publiczne na usługi – Postępowanie przetargowe – Usługi łączności satelitarnej, dostawa sprzętu i usługi powiązane – Odrzucenie oferty jednego z oferentów – Udzielenie zamówienia innemu oferentowi – Rozporządzenie (UE, Euratom) 2018/1046 – Kryteria udzielenia zamówienia – Obowiązek uzasadnienia – Obowiązek rozpatrzenia ofert zgodnie z kryteriami określonymi w dokumentach zamówienia – Oczywisty błąd w ocenie – Równość traktowania – Odpowiedzialność pozaumowna – Utrata szansy – Odszkodowanie

W sprawie T-105/24

Airbus Defence and Space SAS, z siedzibą w Tuluzie (Francja),

Marlink Events SAS, z siedzibą w Choisy-le-Roi (Francja),

które reprezentowali M. Lordonnois i Q. Lejeune, adwokaci,

strona skarżąca,

przeciwko

Europejskiej Agencji Obrony (EDA), którą reprezentowali G. Serra i E. Robert, w charakterze pełnomocników, których wspierali P. de Bandt, Z. Irusta Ortega i M.-R. Gherghinaru, adwokaci,

strona pozwana,

SĄD (piąta izba rozpoznająca sprawy w składzie pięciu sędziów),

w składzie podczas narady: S. Papasavvas, prezes, J. Svenningsen, C. Mac Eochaidh (sprawozdawca), J. Martín y Pérez de Nanclares oraz M. Stancu, sędziowie,

sekretarzyni: H. Eriksson, administratorka,

uwzględniając pisemny etap postępowania, w szczególności:

– środki organizacji postępowania z dnia 16 października 2024 r. oraz odpowiedzi EDA i skarżących złożone w sekretariacie Sądu, odpowiednio, w dniach 31 października i 4 listopada 2024 r.,

– środek dowodowy z dnia 16 grudnia 2024 r. i odpowiedź EDA z dnia 7 stycznia 2025 r.,

* Język postępowania: francuski.

– środki organizacji postępowania z dnia 31 marca 2025 r. oraz odpowiedzi skarżących i EDA złożone w sekretariacie Sądu, odpowiednio, w dniach 16 i 25 kwietnia 2025 r.,

– środek dowodowy z dnia 21 maja 2025 r. i odpowiedź EDA z dnia 23 maja 2025 r.,

– uwagi na piśmie skarżących i ich przedstawicieli oraz uwagi na piśmie EDA złożone w sekretariacie Sądu, odpowiednio, w dniach 13 czerwca i 15 lipca 2025 r.,

– środki organizacji postępowania z dnia 24 października 2025 r. oraz odpowiedzi skarżących i EDA złożone w sekretariacie Sądu w dniu 17 listopada 2025 r.,

– środek dowodowy z dnia 6 listopada 2025 r. i odpowiedź EDA z dnia 21 listopada 2025 r.,

– uwagi na piśmie przedstawicieli skarżących złożone w sekretariacie Sądu w dniu 12 stycznia 2026 r.,

po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 3 września 2025 r., która częściowo odbyła się przy drzwiach zamkniętych,

wydaje następujący

Wyrok

1 Skarżące, Airbus Defence and Space SAS i Marlink Events SAS, wnoszą w skardze, na podstawie art. 263 TFUE, o stwierdzenie nieważności decyzji Europejskiej Agencji Obrony (EDA) z dnia 12 grudnia 2023 r. odrzucającej ofertę konsorcjum, które skarżące wspólnie utworzyły (zwanego dalej „konsorcjum”), złożoną w ramach postępowania przetargowego 23.ISE.JP.001, zatytułowanego „Świadczenie usług łączności satelitarnej w pasmach C, Ku, (civ)Ka, L i UHF, dostawa sprzętu pracującego w pasmach (mil)Ka i X oraz świadczenie usług powiązanych” (zwanego dalej „przedmiotowym zamówieniem”), i udzielającej tego zamówienia Telespazio France SAS (zwanej dalej „decyzją z dnia 12 grudnia 2023 r.”). Wnoszą one ponadto o stwierdzenie nieważności pisma EDA z dnia 23 stycznia 2024 r., w którym agencja ta potwierdziła w szczególności wynik postępowania przetargowego (zwanego dalej „pismem z dnia 23 stycznia 2024 r.”) oraz o stwierdzenie nieważności decyzji EDA z dnia 24 stycznia 2024 r. o podpisaniu umowy w sprawie przedmiotowego zamówienia z Telespazio France. Na podstawie art. 268 TFUE skarżące wnoszą ponadto o naprawienie szkody, jaką miały one w związku z tymi aktami ponieść.

I. Okoliczności powstania sporu

2 W drodze ogłoszenia o zamówieniu z dnia 25 marca 2023 r., opublikowanego w *Suplemencie do Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* (Dz.U. 2023/S 104-326179), w wykonaniu umowy w sprawie wspólnego zamówienia zawartej między EDA a szeregiem państw członkowskich i instytucji Unii Europejskiej, EDA wszczęła postępowanie w trybie procedury otwartej dotyczące udzielenia przedmiotowego zamówienia.

3 Przedmiotowe zamówienie miało formę umowy ramowej (zwanej dalej „umową ramową”) o maksymalnym okresie obowiązywania wynoszącym 48 miesięcy, której przedmiotem były świadczenie usług komunikacji satelitarnej, dostawa sprzętu oraz świadczenie różnych usług powiązanych na rzecz państw członkowskich i podmiotów będących stronami wspólnego zamówienia.

4 Zbiór zasad, których musieli przestrzegać oferenci, zawarty był w specyfikacji warunków zamówienia, a wymogi, które należało spełnić w odniesieniu do wymaganych usług, opisano w specyfikacjach technicznych przedmiotowego zamówienia (zwanych dalej „specyfikacjami technicznymi”).

5 Zgodnie z pkt 2.14.4.5 specyfikacji warunków zamówienia, dotyczącym oceny końcowej, przedmiotowe zamówienie miało zostać udzielone oferentowi, którego oferta była najkorzystniejsza pod względem ekonomicznym na podstawie dwóch kryteriów oceny, a mianowicie kryterium technicznego i kryterium finansowego. Każde z tych dwóch kryteriów składało się z podkryteriów, które z kolei same niekiedy składały się z różnych podkryteriów.

6 W dniu 4 grudnia 2023 r. komisja przetargowa przedstawiła sprawozdanie z oceny dwóch ofert otrzymanych w ramach przedmiotowego zamówienia, a mianowicie oferty złożonej przez konsorcjum i oferty złożonej przez Telespazio France.

7 W dniu 12 grudnia 2023 r., na podstawie zalecenia dotyczącego udzielenia zamówienia sformułowanego we wnioskach sprawozdania z oceny, EDA wydała decyzję z dnia 12 grudnia 2023 r.

8 W dniu 13 grudnia 2023 r. EDA doręczyła Airbus Defence and Space, jako liderowi konsorcjum, decyzję z dnia 12 grudnia 2023 r. W załączniku do tej decyzji znajdował się wyciąg sprawozdania z oceny.

9 Od tej daty rozpoczął bieg termin zawieszenia podpisania przedmiotowego zamówienia (standstill), przyznający oferentom dziesięć dni na przedstawienie EDA komentarzy lub uwag albo żądań ponownego rozpatrzenia lub skorygowania oceny.

10 W dniach 21 i 22 grudnia 2023 r. Airbus Defence and Space, działając w imieniu konsorcjum, przedstawiła szereg uwag dotyczących wyniku postępowania przetargowego oraz podnoszonej niezgodności oferty Telespazio France.

11 W dniu 8 stycznia 2024 r. EDA poinformowała jednocześnie konsorcjum i Telespazio France o swojej decyzji o zawieszeniu podpisania umowy ramowej z Telespazio France w celu przeanalizowania uwag przedstawionych przez konsorcjum.

12 W dniu 12 stycznia 2024 r. EDA skierowała do Telespazio France szereg pytań dotyczących niektórych punktów jej oferty, na które spółka ta odpowiedziała w dniu 16 stycznia 2024 r.

13 W dniu 16 stycznia 2024 r. skarżące zwróciły się do EDA o przekazanie im punktacji uzyskanej przez każdego z oferentów w odniesieniu do podkryteriów finansowych i części składowych tych podkryteriów finansowych.

14 Pismem z dnia 23 stycznia 2024 r. EDA poinformowała skarżące o zniesieniu zawieszenia podpisania przedmiotowego zamówienia, potwierdziła im wynik postępowania przetargowego oraz odpowiedziała na niektóre z ich uwag i żądań (zob. pkt 10, 13 powyżej). W szczególności EDA odmówiła uwzględnienia wniosku, o którym mowa w pkt 13 powyżej.

15 Decyzją z dnia 24 stycznia 2024 r. (zwaną dalej „decyzją z dnia 24 stycznia 2024 r.") zatwierdzono podpisanie umowy ramowej między EDA a Telespazio France.

16 Ogłoszeniem z dnia 29 stycznia 2024 r. (zwanym dalej „ogłoszeniem o udzieleniu zamówienia") EDA podała do wiadomości publicznej udzielenie przedmiotowego zamówienia Telespazio France.

II. Żądania stron

17 Skarżące wnoszą do Sądu o:

– stwierdzenie nieważności decyzji z dnia 12 grudnia 2023 r.;

– stwierdzenie nieważności pisma z dnia 23 stycznia 2024 r.;

– stwierdzenie nieważności decyzji z dnia 24 stycznia 2024 r.;

– zasądzenie od EDA na rzecz, po pierwsze, spółki Airbus Defence and Space kwoty 21 650 734 EUR oraz, po drugie, na rzecz spółki Marlink Events kwoty 2 552 350 EUR tytułem naprawienia szkody poniesionej w wyniku przyjęcia zaskarżonych decyzji, wraz z odsetkami za opóźnienie i odsetkami skapitalizowanymi;

– obciążenie EDA kosztami postępowania.

18 EDA wnosi do Sądu o:

– oddalenie skargi;

– obciążenie skarżących kosztami postępowania.

III. Co do prawa

A. W przedmiocie żądań stwierdzenia nieważności

1. W przedmiocie dopuszczalności żądań stwierdzenia nieważności

19 Nie podnosząc formalnie zarzutu niedopuszczalności na podstawie art. 130 regulaminu postępowania przed Sądem, EDA twierdzi, że żądania stwierdzenia nieważności pisma z dnia 23 stycznia 2024 r. i decyzji z dnia 24 stycznia 2024 r., a także żądanie stwierdzenia nieważności ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, z którym skarżące miały wystąpić, należy odrzucić jako niedopuszczalne.

a) W przedmiocie zarzutu niedopuszczalności żądania stwierdzenia nieważności pisma z dnia 23 stycznia 2024 r.

20 EDA twierdzi, że pismo z dnia 23 stycznia 2024 r. nie wywołuje skutków odrębnych od skutków wynikających z decyzji z dnia 12 grudnia 2023 r., ponieważ ogranicza się ono do potwierdzenia, po przeanalizowaniu uwag przedstawionych przez konsorcjum, wyników oceny zawartych w decyzji z dnia 12 grudnia 2023 r.; pismo to stanowi zatem akt wyłącznie potwierdzający decyzję z dnia 12 grudnia 2023 r., a zatem nie jest aktem zaskarżalnym.

21 Skarżące odpowiadają, że żądanie stwierdzenia nieważności pisma z dnia 23 stycznia 2024 r. jest dopuszczalne.

22 Skarga o stwierdzenie nieważności aktu wyłącznie potwierdzającego wcześniejszą decyzję, która nie została zaskarżona i która zatem stała się ostateczna, jest niedopuszczalna. Akt jest uważany za wyłącznie potwierdzający wcześniejszą decyzję, jeżeli nie zawiera on w stosunku do niej żadnego nowego elementu i nie został poprzedzony ponownym rozpatrzeniem sytuacji adresata tej decyzji (zob. wyrok z dnia 8 lipca 2020 r., Inpesca/Komisja, T-661/18, EU:T:2020:319, pkt 22 i przytoczone tam orzecznictwo).

23 Przed zbadaniem kwestii, czy pismo z dnia 23 stycznia 2024 r. stanowi akt wyłącznie potwierdzający decyzję z dnia 12 grudnia 2023 r., należy zbadać, czy ta ostatnia decyzja stała się już ostateczna w stosunku do skarżących w chwili wniesienia niniejszej skargi (zob. wyrok z dnia 8 lipca 2020 r., Securitec/Komisja, T-661/18, EU:T:2020:319, pkt 23 i przytoczone tam orzecznictwo).

24 W przypadku bowiem gdy decyzja potwierdzona nie stała się ostateczna w chwili wniesienia skargi o stwierdzenie nieważności, osoba zainteresowana ma prawo zaskarżyć albo decyzję potwierdzoną, albo decyzję potwierdzającą, bądź jedną i drugą (zob. wyrok z dnia 8 lipca 2020 r., Securitec/Komisja, T-661/18, EU:T:2020:319, pkt 24 i przytoczone tam orzecznictwo).

25 W tym względzie należy także przypomnieć, że zgodnie z art. 263 akapit szósty TFUE skargi przewidziane w tym artykule wnosi się w terminie dwóch miesięcy, stosownie do przypadku, od daty publikacji aktu lub jego doręczenia stronie skarżącej lub, w razie ich braku, od daty powzięcia przez nią wiadomości o tym akcie. Zgodnie z art. 60 regulaminu postępowania termin ten przedłuża się o dziesięciodniowy termin uwzględniający odległość.

26 W niniejszej sprawie skarga o stwierdzenie nieważności została wniesiona w dniu 21 lutego 2024 r., czyli w dniu, w którym termin do wniesienia skargi na decyzję z dnia 12 grudnia 2023 r., która została doręczona skarżącym w dnia 13 grudnia 2023 r., jeszcze nie upłynął. EDA tego nie kwestionuje.

27 Zgodnie z orzecznictwem przypomnianym w pkt 24 powyżej skarżące mogły zatem skutecznie skierować skargę nie tylko przeciwko decyzji z dnia 12 grudnia 2023 r., ale również przeciwko decyzji potwierdzającej tę decyzję, zawartej w piśmie z dnia 23 stycznia 2024 r.

28 W związku z powyższym należy oddalić zarzut niedopuszczalności podniesiony przez EDA.

b) W przedmiocie zarzutu niedopuszczalności żądania stwierdzenia nieważności decyzji z dnia 24 stycznia 2024 r.

29 EDA uważa, że skarżące nie są uprawnione do kwestionowania zgodności z prawem decyzji z dnia 24 stycznia 2024 r., ponieważ stanowi ona jedynie akt wykonujący decyzję z dnia 12 grudnia 2023 r., a w związku z tym nie jest aktem zaskarżalnym.

30 Skarżące kwestionują tę argumentację. Twierdzą one w tym względzie, że ponieważ udzielenie przedmiotowego zamówienia wymagało jeszcze faktycznego podpisania umowy z Telespazio France, decyzja z dnia 24 stycznia 2024 r. wywołała skutki prawne odrębne od skutków decyzji z dnia 12 grudnia 2023 r. i pisma z dnia 23 stycznia 2024 r. oraz sprawiła, że wykonanie zamówienia stało się pewne, wyrządzając im tym samym bezpośrednią i pewną szkodę. W każdym razie skarżące twierdzą, że gdyby uznać, iż decyzja z dnia 24 stycznia 2024 r. miała charakter potwierdzający względem decyzji z dnia 12 grudnia 2023 r., należałoby stwierdzić, że ponieważ ta ostatnia decyzja nie stała się jeszcze ostateczna w chwili wniesienia skargi, skarżące były również uprawnione do zakwestionowania decyzji z dnia 24 stycznia 2024 r.

31 Co się tyczy kwestii, czy decyzja z dnia 24 stycznia 2024 r. jest aktem zaskarżalnym, należy przypomnieć, że zgodnie z art. 263 TFUE sąd Unii kontroluje legalność przyjętych przez instytucje i organy lub jednostki organizacyjne Unii aktów zmierzających do wywarcia wiążących skutków prawnych wobec osób trzecich.

32 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem żądanie stwierdzenia nieważności, na podstawie art. 263 TFUE, aktów przyjętych przez instytucje w ramach czysto umownych, w które są one nieodłącznie wpisane, jest niedopuszczalne (zob. wyrok z dnia 21 lutego 2024 r., Inivos i Inivos/Komisja, T-38/21, EU:T:2024:100, pkt 82 i przytoczone tam orzecznictwo).

33 W niniejszym przypadku wystarczy stwierdzić, po pierwsze, że podpisanie umowy ramowej z Telespazio France jest z definicji nierozłącznie związane z procesem zawierania umowy, przy czym w niniejszej sprawie nie można wskazać dającej się oddzielić od tego procesu decyzji, a po drugie, że wszelkie skutki wspomnianej umowy ramowej powstają i wyczerpują się w ramach stosunku umownego łączącego strony tej umowy, względem których skarżące są osobami trzecimi.

34 Z powyższych rozważań wynika, że żądanie stwierdzenia nieważności decyzji z dnia 24 stycznia 2024 r. należy odrzucić jako niedopuszczalne.

c) W przedmiocie zarzutu niedopuszczalności dotyczącego ogłoszenia o udzieleniu zamówienia

35 EDA podnosi, że skarżące nie są uprawnione do żądania stwierdzenia nieważności ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, ponieważ jej zdaniem akt ten ogranicza się do podania do wiadomości publicznej treści decyzji z dnia 12 grudnia 2023 r. i nie można go uznać za akt zaskarżalny, gdyż stanowi on jedynie akt wykonujący.

36 Skarżące nie zakwestionowały tej argumentacji.

37 W tym względzie wystarczy zauważyć, że ogłoszenie o udzieleniu zamówienia nie stanowi aktu, którego stwierdzenia nieważności skarżące zażądały w niniejszej skardze, a zatem Sąd nie musi orzekać w przedmiocie zgodności z prawem tego aktu.

38 Podniesiony przez EDA zarzut niedopuszczalności należy zatem oddalić.

2. W przedmiocie zasadności żądania stwierdzenia nieważności zaskarżonych decyzji

39 Na poparcie żądania stwierdzenia nieważności decyzji z dnia 12 grudnia 2023 r. oraz pisma z dnia 23 stycznia 2024 r. (zwanych dalej „zaskarżonymi decyzjami") skarżące podnoszą siedem zarzutów, opartych w istocie:

– pierwszy, na naruszeniu obowiązku uzasadnienia oraz art. 170 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylającego rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. 2018, L 193, s. 1), zmienionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2022/2434 z dnia 6 grudnia 2022 r. (Dz.U. 2022, L 319, s. 1) (zwanego dalej „rozporządzeniem finansowym z 2018 r.");

– drugi, na oczywistym błędzie w ocenie oraz naruszeniu art. 151 i 167 rozporządzenia finansowego z 2018 r., zasady równego traktowania oraz art. 56 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE (Dz.U. 2014, L 94, s. 65), popełnionych przy analizie zgodności oferty Telespazio France;

– trzeci, na oczywistych błędach w ocenie popełnionych przy analizie oferty Telespazio France oraz oferty konsorcjum w odniesieniu do fakultatywnego wymogu O-007 oraz na przeinaczeniu akt sprawy;

– czwarty, na oczywistym błędzie w ocenie popełnionym przy analizie oferty Telespazio France w odniesieniu do kryterium „Scenariusz C" oraz na przeinaczeniu akt sprawy;

– piąty, na naruszeniu prawa i oczywistym błędzie w ocenie popełnionych przy badaniu oferty Telespazio France w odniesieniu do fakultatywnych wymogów O-002 i O-003 oraz na przeinaczeniu akt sprawy;

– szósty, na naruszeniu prawa, oczywistym błędzie w ocenie i naruszeniu zasady równego traktowania popełnionych przy badaniu oferty konsorcjum w odniesieniu do kryterium „Equipment" oraz na przeinaczeniu akt sprawy;

– siódmy, na oczywistym błędzie w ocenie popełnionym przy badaniu oferty konsorcjum w odniesieniu do kryterium „Scenariusz B" oraz na przeinaczeniu akt sprawy.

a) W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego naruszenia obowiązku uzasadnienia oraz art. 170 ust. 3 rozporządzenia finansowego z 2018 r.

40 Skarżące podnoszą, że EDA naruszyła obowiązek uzasadnienia oraz art. 170 ust. 3 rozporządzenia finansowego z 2018 r., ponieważ odmówiła uwzględnienia ich wniosku o przekazanie ocen uzyskanych przez obu oferentów w odniesieniu do finansowych podkryteriów oraz ich części składowych (zob. pkt 14 powyżej).

41 EDA podważa tę argumentację.

42 EDA podnosi, że w decyzji z dnia 12 grudnia 2023 r. przekazała skarżącym nazwę wybranego oferenta, a mianowicie Telespazio France, a także cechy i zalety jego oferty oraz wartość umowy ramowej. Ponadto wskazuje ona, że w załączniku do tej decyzji znajdowała się tabela przedstawiająca – w odniesieniu do każdej oferty – łączną liczbę punktów przyznanych w ramach kryterium technicznego i kryterium finansowego, ważoną punktację dla obu tych kryteriów oraz łączną liczbę punktów. Uważa ona, że informacje te były wystarczające do spełnienia ciążącego na niej obowiązku uzasadnienia.

43 Ponadto EDA twierdzi, że obowiązek ten nie wymagał również udostępnienia punktacji przyznanej w ramach podkryteriów finansowych oraz ich części składowych, ponieważ ujawnienie tych informacji stanowiłoby naruszenie zasad poufności ofert i mogłoby w sposób oczywisty zaszkodzić interesom handlowym Telespazio France oraz jej podwykonawców poprzez ujawnienie cen zaproponowanych przez tę spółkę w ofercie.

44 Na mocy art. 33 ust. 1 oraz art. 48 decyzji Rady (UE) 2016/1353 z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie przepisów finansowych EDA i uchylającej decyzję 2007/643/WPZiB (Dz.U. 2016, L 219, s. 98) EDA podlega w niniejszej sprawie przepisom rozporządzenia finansowego z 2018 r. w zakresie udzielania zamówień publicznych. To właśnie na podstawie art. 170 ust. 3 tego rozporządzenia EDA odmówiła uwzględnienia wniosku skarżących o udostępnienie punktacji przyznanej w ramach podkryteriów finansowych oraz ich części składowych. Artykuł ten odpowiada art. 113 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii i uchylającego rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. 2012, L 298, s. 1), które to rozporządzenie zostało wyraźnie wskazane w art. 33 ust. 1 decyzji 2016/1353.

45 Artykuł 170 ust. 3 lit. a) rozporządzenia finansowego z 2018 r. stanowi, że, z wyjątkiem określonych przypadków, instytucja zamawiająca przekazuje każdemu oferentowi, którego oferta jest zgodna z dokumentami zamówienia i który występuje z pisemnym wnioskiem, nazwę oferenta, któremu udzielono zamówienia, oraz charakterystykę i względną przewagę wybranej oferty, zapłaconą cenę lub wartość zamówienia. Ponadto ostatni akapit tego ustępu stanowi, że „instytucja zamawiająca może jednak zadecydować o nieujawnianiu niektórych informacji, jeżeli ich ujawnienie mogłoby utrudnić egzekwowanie prawa, byłoby sprzeczne z interesem publicznym lub mogłoby zaszkodzić uzasadnionym interesom handlowym podmiotów gospodarczych, lub mogłoby zakłócić uczciwą konkurencję między nimi”.

46 Ten sposób postępowania jest zgodny z celem obowiązku uzasadnienia ustanowionego w art. 296 TFUE, zgodnie z którym tok rozumowania autora aktu powinien być przedstawiony w sposób jasny i jednoznaczny, tak aby umożliwić zainteresowanym poznanie podstaw przyjętego środka w celu dochodzenia ich praw, a sądowi – sprawowanie kontroli (zob. analogicznie wyrok z dnia 17 października 2012 r., Evropaïki Dynamiki/Trybunał Sprawiedliwości, T-447/10, niepublikowany, EU:T:2012:553, pkt 72).

47 Ponadto zgodnie z art. 55 ust. 1 dyrektywy 2014/24 „instytucje zamawiające informują tak szybko, jak to możliwe, wszystkich […] oferentów o podjętych decyzjach dotyczących zawarcia umowy ramowej [i] udzielenia zamówienia”.

48 Zgodnie z art. 55 ust. 2 lit. c) dyrektywy 2014/24 na wniosek zainteresowanego kandydata lub oferenta instytucje zamawiające informują, tak szybko, jak to możliwe, a w każdym razie w terminie 15 dni od otrzymania pisemnego wniosku, każdego oferenta, który złożył dopuszczalną ofertę, o cechach i mających znaczenie zaletach oferty, która została wybrana, jak również o nazwie/imieniu i nazwisku zwycięskiego oferenta lub nazwach/imionach i nazwiskach stron umowy ramowej. Artykuł 55 ust. 3 dyrektywy 2014/24 stanowi jednak, że „[i]nstytucje zamawiające mogą podjąć decyzję o nieudzielaniu pewnych informacji, o których mowa w ust. 1 i 2, dotyczących udzielenia zamówienia [i] zawarcia umowy ramowej […], jeżeli ich ujawnienie mogłoby utrudnić egzekwowanie prawa lub byłoby w inny sposób sprzeczne z interesem publicznym, mogłoby szkodzić uzasadnionym interesom handlowym konkretnego wykonawcy publicznego lub prywatnego, bądź mogłoby zaszkodzić uczciwej konkurencji pomiędzy wykonawcami”.

49 W tym względzie Sąd stwierdza, że obowiązki ciążące na instytucji zamawiającej na podstawie art. 55 ust. 2 lit. c) i ust. 3 dyrektywy 2014/24 oraz obowiązki wynikające z art. 170 ust. 3 rozporządzenia finansowego z 2018 r. są w pewnym stopniu symetryczne. Dokonana przez Trybunał wykładnia art. 55 ust. 2 lit. c) i ust. 3 dyrektywy 2014/24 ma zatem znaczenie dla stosowania art. 170 ust. 3 rozporządzenia finansowego z 2018 r.

50 I tak, Trybunał orzekł, że w celu wyważenia zakazu ujawniania poufnych informacji przekazanych przez wykonawców oraz zasady ogólnej prawa Unii dotyczącej dobrej administracji, z której wynika obowiązek uzasadnienia, instytucja zamawiająca powinna jasno przedstawić powody, dla których uważa, że informacje, o których udostępnienie wniesiono, lub przynajmniej niektóre z nich, są poufne (zob. podobnie wyrok z dnia 7 września 2021 r., Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras, C-927/19, EU:C:2021:700, pkt 122).

51 W niniejszej sprawie z pisma z dnia 23 stycznia 2024 r. wynika, że EDA ograniczyła się do stwierdzenia, iż przekazanie punktacji finansowych na poziomie szczegółowości żądanym przez skarżące naruszałoby zasady poufności ofert określone w sekcji 2.13.3 specyfikacji warunków zamówienia oraz w sposób zasadniczy zaszkodziłoby interesom handlowym Telespazio France i jej podwykonawców poprzez ujawnienie poufnych informacji handlowych.

52 W tym względzie Sąd uważa przede wszystkim, że poufność ofert nie może sama w sobie stać na przeszkodzie uwzględnieniu wniosku złożonego na podstawie art. 170 ust. 3 rozporządzenia finansowego z 2018 r., gdyż w przeciwnym razie przepis ten zostałby pozbawiony skuteczności (effet utile).

53 Następnie EDA, mimo wymogu wynikającego z orzecznictwa przytoczonego w pkt 50 powyżej, nie wyjaśniła w piśmie z dnia 23 stycznia 2024 r., w jaki sposób przekazanie skarżącym punktacji dotyczącej podkryteriów finansowych oraz ich części składowych mogłoby zaszkodzić interesom handlowym Telespazio France poprzez ujawnienie dotyczących jej poufnych informacji handlowych. Dopiero bowiem w odpowiedzi na skargę przedstawiła ona zaczątek wyjaśnienia, zgodnie z którym przekazanie tej punktacji mogło, wskutek zastosowania reguły trzech, doprowadzić do ujawnienia cen zaproponowanych przez Telespazio France.

54 Tymczasem orzeczono już, że aby spełnić ciążący na niej obowiązek uzasadnienia, instytucja zamawiająca nie może poprzestać, w odpowiedzi na wniosek złożony na podstawie art. 170 ust. 3 lit. a) rozporządzenia finansowego z 2018 r., na przedstawieniu ogólnych i abstrakcyjnych twierdzeń, zgodnie z którymi przekazanie danych żądanych przez niewybranego oferenta mogłoby zaszkodzić interesom handlowym niektórych wykonawców. Od instytucji zamawiającej

oczekuje się bowiem, że wykaże w sposób konkretny i precyzyjny, iż przekazanie żądanych informacji zaszkodziłoby interesom handlowym oferentów (zob. podobnie i analogicznie wyrok z dnia 29 kwietnia 2020 r., Intercontact Budapest/CdT, T-640/18, niepublikowany, EU:T:2020:167, pkt 50).

55 Ponadto zasadę ochrony informacji poufnych należy pogodzić z wymogami skutecznej ochrony sądowej. W braku wystarczających informacji umożliwiających sprawdzenie, czy decyzja instytucji zamawiającej dotycząca udzielenia zamówienia jest obarczona ewentualnymi błędami lub jest bezprawna, odrzucony oferent nie będzie bowiem miał w praktyce możliwości skorzystania z prawa do skutecznego środka prawnego (zob. podobnie i analogicznie wyrok z dnia 7 września 2021 r., Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras, C-927/19, EU:C:2021:700, pkt 121–123).

56 I tak, w niniejszej sprawie całkowity brak informacji dotyczących elementów składowych punktacji odnoszącej się do kryterium finansowego mógł pozbawić skarżące możliwości sprawdzenia, czy zaskarżone decyzje były w tym względzie bezprawne. Do instytucji zamawiającej należało zatem wskazanie – spośród elementów punktacji, o których udostępnienie wniesiono – tych, które mogły w stosownym przypadku zostać przekazane skarżącym, o ile nie szkodziło to uzasadnionym interesom handlowym Telespazio France, a także tych, które nie mogły zostać przekazane, wraz z wyjaśnieniem powodów sprzeciwiających się ich przekazaniu.

57 W duplice EDA uzasadnia odmowę przekazania punktacji żądanej przez skarżące za pomocą dwóch nowych argumentów, które należy oddalić.

58 W ramach pierwszego argumentu EDA podnosi, że przekazanie skarżącym średnich cen Telespazio France mogłoby przysporzyć im korzyści, ponieważ pozwoliłoby im „poznać jej pozycje handlowe”. W tym względzie należy zauważyć, że argument ten nie został dostatecznie poparty, ponieważ nie wyjaśniono, co w niniejszej sprawie miałyby oznaczać owe „pozycje handlowe”.

59 W ramach drugiego argumentu EDA podnosi, że okoliczność, iż skarżące – a przynajmniej jedna z nich – zajmowały istotną pozycję na niektórych rynkach, stoi na przeszkodzie przekazaniu im żądanej punktacji. Argument ten również nie został jednak dostatecznie poparty, ponieważ EDA nie wskazuje ani skarżącej, której argument ten dotyczy, ani rynków, o których mowa.

60 Z całości powyższych rozważań wynika, że nie uzasadniając w piśmie z dnia 23 stycznia 2024 r. w sposób wystarczająco szczegółowy odmowy uwzględnienia wniosku skarżących, EDA naruszyła art. 170 ust. 3 rozporządzenia finansowego z 2018 r. i tym samym uchybiła ciążącemu na niej obowiązkowi uzasadnienia.

61 Należy zatem uwzględnić zarzut pierwszy, bez konieczności uwzględniania wniosku skarżących o zastosowanie środków organizacji postępowania, zmierzającego do uzyskania szczegółowych informacji dotyczących punktacji w ramach kryterium finansowego.

62 Ponieważ żądaniu stwierdzenia nieważności zaskarżonych decyzji towarzyszy żądanie odszkodowawcze, w niniejszej sprawie należy jednak kontynuować badanie żądania stwierdzenia nieważności tych decyzji w zakresie, w jakim brak w ich uzasadnieniu nie uniemożliwia Sądowi przeprowadzenia kontroli w świetle pozostałych zarzutów podniesionych przez skarżące (zob. podobnie wyrok z dnia 5 marca 2019 r., Eurosupport – Fineurop support/EIGE, T-450/17, niepublikowany, EU:T:2019:137, pkt 56).

b) W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego oczywistego błędu w ocenie oraz naruszenia art. 151 i 167 rozporządzenia finansowego z 2018 r., zasady równego traktowania oraz art. 56 dyrektywy 2014/24 popełnionych przy analizie zgodności oferty Telespazio France

63 W skardze skarżące podnoszą, że EDA popełniła oczywisty błąd w ocenie i naruszyła art. 167 rozporządzenia finansowego z 2018 r., ponieważ udzieliła przedmiotowego zamówienia Telespazio France, mimo że jej oferta nie była zgodna z szeregiem obowiązkowych wymogów zawartych w specyfikacjach technicznych, a mianowicie z obowiązkowymi wymogami M-001, M-002, M-009, M-014, M-022 i M-039.

64 W tym względzie skarżące wskazują, że niektórzy operatorzy satelitarni, a mianowicie [*poufne*] [1], uprzednio poinformowali je, że konsorcjum było jedynym oferentem, który zwrócił się o zawarcie umowy w ramach przedmiotowego przetargu, wobec czego Telespazio France nie mogła zawrzeć z tymi operatorami satelitarnymi umów specjalnie na potrzeby tego postępowania przetargowego, a zatem nie mogła przedstawić w swojej ofercie dowodów potwierdzających, że zawarła umowę z wyżej wymienionymi operatorami. Skarżące dodają, że skoro [*poufne*] wyraźnie potwierdzili im, iż Telespazio France nie zawarła z tymi spółkami umów na potrzeby przedmiotowego przetargu, oznaczało to, że operatorzy satelitarni siłą rzeczy uznali, iż umowy, które mogli zawrzeć z Telespazio France w innych celach, nie mogły w ówczesnym stanie zapewnić realizacji zamówienia.

65 W uwagach na piśmie przedstawionych Sądowi w dniu 13 czerwca 2025 r., w następstwie przekazania wyciągu z oferty Telespazio France (zwanych dalej „uwagami na piśmie z dnia 13 czerwca 2025 r.”), skarżące podnoszą ponadto, że EDA naruszyła zasadę równego traktowania oraz art. 56 dyrektywy 2014/24. Skarżące wskazują w tym względzie, że w celu spełnienia obowiązkowych wymogów M-001, M-009 i M-014 określonych w specyfikacjach technicznych każdy oferent był zobowiązany przedstawić „pisemne dowody” zawarcia z operatorami satelitarnymi umów pozwalających spełnić te obowiązkowe wymogi. Zdaniem skarżących oferta Telespazio France nie zawierała jednak wystarczających pisemnych dowodów w tym zakresie, a zatem nie była zgodna ze specyfikacjami technicznymi i powinna była zostać odrzucona przez EDA.

66 W tych samych uwagach na piśmie skarżące podnoszą ponadto, że EDA naruszyła art. 151 rozporządzenia finansowego z 2018 r., ponieważ umożliwiła Telespazio France istotne uzupełnienie jej oferty, kierując do niej kilka żądań udzielenia wyjaśnień zmierzających do przekazania pisemnych dowodów, których nie przedstawiono w jej ofercie.

67 EDA podważa tę argumentację.

68 W odpowiedzi na skargę EDA podnosi, że otrzymała od Telespazio France wystarczające pisemne dowody na to, iż spółka ta dysponowała umowami z operatorami satelitarnymi w celu oferowania swoich usług. W szczególności EDA uważa, że Telespazio France mogła powołać się na umowy zawarte z operatorami satelitarnymi, obejmujące zakres przedmiotowego zamówienia, oraz że bez znaczenia pozostawała okoliczność, iż niektórzy operatorzy satelitarni wskazali konsorcjum, że było ono jedynym oferentem, który zwrócił się o zawarcie umowy w ramach postępowania przetargowego.

[1] Dane poufne utajnione.

69 W uwagach na piśmie przedstawionych w odpowiedzi na uwagi na piśmie skarżących z dnia 13 czerwca 2025 r. EDA ponownie podnosi, że Telespazio France przedstawiła w swojej ofercie wystarczające pisemne dowody dotyczące wymogów M-001, M-009 i M-014. EDA twierdzi ponadto, w odniesieniu do żądań udzielenia wyjaśnień skierowanych do Telespazio France, że za każdym razem, gdy uznawała to za konieczne, zwracała się do tej spółki o przedstawienie informacji uzupełniających w stosunku do informacji już zawartych w pierwotnej ofercie, kierując się troską o dobrą administrację oraz o poszanowanie wynikającego z niej obowiązku staranności.

70 Na wstępie należy stwierdzić, że argumentacja przedstawiona przez skarżące w uwagach na piśmie z dnia 13 czerwca 2025 r. (zob. pkt 65, 66 powyżej), oparta na okolicznościach faktycznych, które ujawniły się w toku postępowania, a mianowicie na wyciągu z oferty Telespazio France przekazanym przez EDA w następstwie środka organizacji postępowania z dnia 16 października 2024 r., jest dopuszczalna zgodnie z art. 84 ust. 1 regulaminu postępowania.

71 Jeśli chodzi o kwestię merytoryczną dotyczącą tego, czy oferta Telespazio France była zgodna ze wszystkimi obowiązkowymi wymogami, z art. 167 ust. 1 rozporządzenia finansowego z 2018 r. wynika, że zamówień udziela się na podstawie kryteriów udzielenia zamówienia, pod warunkiem że instytucja zamawiająca sprawdziła w szczególności, czy oferta jest zgodna z minimalnymi wymogami określonymi w dokumentach zamówienia oraz czy kandydat lub oferent spełnia kryteria kwalifikacji określone w tych dokumentach. Podobnie art. 168 ust. 6 rozporządzenia finansowego z 2018 r. stanowi, że „[w]nioski o dopuszczenie do udziału i oferty, które nie spełniają wszystkich minimalnych wymagań określonych w dokumentach zamówienia, zostają odrzucone”. Z pkt 29.3 załącznika I do rozporządzenia finansowego z 2018 r., który odsyła do pkt 12.2 tego samego załącznika, wynika również, że oferty niezgodne z minimalnymi wymogami określonymi w dokumentach zamówienia nie są dopuszczalne.

72 W tym kontekście do Sądu należy ustalenie, czy przyjęta przez instytucję zamawiającą wykładnia warunku przewidzianego w specyfikacji warunków zamówienia jest poprawna. Warunek ten należy interpretować z uwzględnieniem jego celu, systematyki i brzmienia (zob. podobnie wyrok z dnia 10 grudnia 2009 r., Antwerpse Bouwwerken/Komisja, T-195/08, EU:T:2009:491, pkt 51, 53).

73 Jeżeli chodzi o możliwość zwrócenia się do kandydata o poprawienie oczywistych błędów materialnych w dokumentach dotyczących wniosku, art. 151 akapit drugi rozporządzenia finansowego z 2018 r. pozwala właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, w przypadku gdy uczestnik nie przedstawił dokumentów lub zestawień, zwrócić się do niego o dostarczenie brakujących informacji lub wyjaśnienie dokumentów potwierdzających. Artykuł 151 akapit trzeci tego rozporządzenia stanowi, że takie informacje, wyjaśnienia lub potwierdzenia nie mogą w istotny sposób zmieniać dokumentacji wniosku.

74 W tym względzie orzeczono, że nieprzedstawienie dokumentu potwierdzającego wymaganego w dokumentach zamówienia skutkuje nieuchronnie nieprawidłowością oferty w całości oraz brakiem możliwości zastosowania przez instytucję zamawiającą przepisów wspomnianego wyżej art. 151 w celu uzupełnienia tego braku (zob. podobnie wyrok z dnia 18 grudnia 2024 r., Institut Jožef Stefan/Komisja, T-134/23, niepublikowany, EU:T:2024:907, pkt 59, 87 i przytoczone tam orzecznictwo).

75 W niniejszej sprawie jest zaś bezsporne, że zgodnie z pkt 1.4.1.1 i 1.4.1.2 specyfikacji technicznych każdy oferent był zobowiązany przedstawić w swojej ofercie „pisemne dowody” potwierdzające, iż dysponował umowami z poszczególnymi operatorami satelitarnymi, umożliwiającymi mu

świadczenie usług opisanych w obowiązkowych wymogach M-001, M-009 i M-014, oraz że zgodnie z pkt 2.14.4.5 specyfikacji warunków zamówienia brak takich pisemnych dowodów powinien skutkować odrzuceniem oferty przez instytucję zamawiającą.

76 Zatem jeśli chodzi o kontrolę wykładni warunku dotyczącego przedstawienia pisemnych dowodów, Sąd uważa, że w świetle brzmienia pkt 1.4.1.1 i 1.4.1.2 specyfikacji technicznych przepisy te wyraźnie nakładają na oferentów obowiązek przedstawienia w ofercie „pisemnych dowodów" potwierdzających, że dysponują oni umowami zawartymi z poszczególnymi operatorami satelitarnymi, umożliwiającymi im świadczenie usług opisanych w obowiązkowych wymogach M-001, M-009 i M-014. Wymóg ten jest ponadto wzmocniony przez pkt 2.14.4.5 specyfikacji warunków zamówienia, który wyraźnie stanowi, że brak takich dowodów skutkuje odrzuceniem oferty. Takie jasne i jednoznaczne brzmienie ma zatem charakter bezwzględnie obowiązujący.

77 Jeśli chodzi o cel przepisów wymienionych w pkt 76 powyżej, zmierzają one do zagwarantowania, by oferenci rzeczywiście dysponowali w chwili składania oferty środkami niezbędnymi do spełnienia obowiązkowych wymogów M-001, M-009 i M-014, które dotyczą istotnych elementów świadczenia. Wymóg przedstawienia „pisemnych dowodów" służy zatem zapewnieniu rzeczywistego i wiarygodnego charakteru zobowiązań technicznych zawartych w ofertach poprzez wykluczenie propozycji opartych na zdolnościach hipotetycznych lub jeszcze niezabezpieczonych.

78 Ponadto, jeśli chodzi o system, w który wpisują się przepisy wymienione w pkt 76 powyżej, należy zauważyć, że odnoszą się one do wymogów określonych jako obowiązkowe i przewidują wyraźnie skutek w postaci wykluczenia. Stanowią zatem element mechanizmu uprzedniego odrzucania ofert niezgodnych, służącego zapewnieniu poszanowania zasad równego traktowania i przejrzystości w stosunkach między oferentami.

79 Wynika z tego, że ze względu na jasne brzmienie przepisów wymienionych w pkt 76 powyżej, ich cel oraz miejsce w systematyce specyfikacji warunków zamówienia Sąd uważa, iż każdy oferent był zobowiązany przedstawić w swojej ofercie, tytułem „pisemnych dowodów", albo kopię odpowiednich części rzeczywiście zawartych umów, albo przynajmniej zaświadczenie właściwego operatora satelitarnego, tak aby umożliwić instytucji zamawiającej sprawdzenie, czy zdolności satelitarne wymagane do realizacji przedmiotowego zamówienia były rzeczywiście dostępne.

80 W tym względzie Sąd stwierdza, że w celu spełnienia wymogów M-001, M-009 i M-014 Telespazio France oparła się w swojej ofercie zarówno na zdolnościach operatorów satelitarnych, z którymi zawarła umowy odsprzedaży, jak i na zdolnościach operatorów satelitarnych, z którymi umowy odsprzedaży zawarł jeden z jej podwykonawców (zwany dalej „podwykonawcą").

81 Telespazio France przedstawiła zatem w swojej ofercie, jako „dowody pisemne", następujące dokumenty:

– oświadczenie własne z dnia 5 września 2023 r., sporządzone przez jej spółkę dominującą, Telespazio SpA, wskazujące, że zgodnie z obowiązkowymi wymogami M-001, M-009 i M-014 Telespazio France dysponuje umowami odsprzedaży zdolności satelitarnych zawartymi z 12 różnymi operatorami;

– zezwolenie na odsprzedaż z dnia 3 sierpnia 2023 r., sporządzone przez operatora A, którego nazwa figurowała w wykazie 12 operatorów, o których mowa powyżej, upoważniające Telespazio France do odsprzedaży jego zdolności satelitarnych;

– zezwolenie na odsprzedaż o nieznanej dacie, sporządzone przez operatora B, którego nazwa figurowała w wykazie 12 operatorów, o których mowa powyżej, upoważniające Telespazio France do odsprzedaży jego zdolności satelitarnych;

– oświadczenie własne z dnia 7 września 2023 r., sporządzone przez spółkę dominującą podwykonawcy Telespazio France, wskazujące, że zgodnie z obowiązkowymi wymogami M-001, M-009 i M-014 podwykonawca Telespazio France jest upoważniony do odsprzedaży zdolności satelitarnych pochodzących od 20 różnych operatorów.

82 W tym względzie Sąd stwierdza, że wbrew wymogowi określonemu w pkt 76 powyżej oferta Telespazio France nie zawierała ani kopii odpowiednich części umów zawartych z operatorami satelitarnymi, ani zaświadczeń tych operatorów, z wyjątkiem operatorów A i B. Oferta Telespazio France nie zawierała zatem „pisemnych dowodów” istnienia tych umów w odniesieniu do operatorów innych niż operatorzy A i B.

83 Oba oświadczenia własne, o których mowa w pkt 81 powyżej, nie mogą bowiem same w sobie stanowić wystarczających pisemnych dowodów w rozumieniu wymogów M-001, M-009 i M-014. Z orzecznictwa wynika bowiem, że oświadczeniu złożonemu pod przysięgą, a tym bardziej zwykłemu oświadczeniu, można przypisać wartość dowodową wyłącznie wtedy, gdy znajduje ono potwierdzenie w innych dowodach. Ponadto należy wziąć pod uwagę fakt, że dane oświadczenie pochodzi od osoby lub podmiotu mogącego mieć bezpośredni interes w sprawie (zob. podobnie wyrok z dnia 28 lutego 2018 r., Vakakis kai Synergates/Komisja, T-292/15, EU:T:2018:103, pkt 136, 137 i przytoczone tam orzecznictwo).

84 W niniejszej sprawie pierwsze oświadczenie własne zostało zaś sporządzone przez Telespazio SpA, czyli spółkę dominującą Telespazio France. Ponieważ interesy obu tych spółek były zbieżne, a mianowicie polegały na tym, by Telespazio France uzyskała przedmiotowe zamówienie, oświadczenie to nie może samo w sobie stanowić wystarczającego dowodu, przynajmniej w odniesieniu do umów odsprzedaży zdolności zawartych z wymienionymi w nim operatorami satelitarnymi innymi niż operatorzy A i B.

85 Ten sam tok rozumowania należy zastosować do drugiego oświadczenia własnego przedstawionego przez Telespazio France w jej ofercie. Oświadczenie to zostało bowiem sporządzone przez spółkę dominującą podwykonawcy Telespazio France. Ponieważ interesy tych spółek były zbieżne, a mianowicie polegały na tym, by Telespazio France uzyskała przedmiotowe zamówienie, oświadczenie to nie może samo w sobie stanowić wystarczającego dowodu na to, że podwykonawca ten dysponował umowami z operatorami satelitarnymi wymienionymi w tym dokumencie. Jak wyjaśniają zaś skarżące, zgodnie z pkt 2.6 i 2.14 specyfikacji warunków zamówienia, jeżeli kandydat zamierzał powierzyć podwykonawcy wykonanie niektórych świadczeń, podwykonawca ten musiał spełniać obowiązkowe wymogi przewidziane w specyfikacjach technicznych, a tym samym przedstawić „pisemne dowody” odpowiadające usługom, które miał świadczyć w ramach oferty, czego EDA zresztą nie kwestionuje.

86 Stwierdzenie zawarte w pkt 82 powyżej znajduje potwierdzenie w treści dwóch żądań udzielenia wyjaśnień skierowanych w tym względzie do Telespazio France przez komisję przetargową EDA.

87 W ramach żądania udzielenia wyjaśnień z dnia 26 października 2023 r. komisja ta wskazała zatem, że uważała, iż w ofercie Telespazio France „brakowało” pisemnych dowodów odnoszących się do obowiązkowych wymogów M-001, M-009 i M-014 oraz że „jedynymi pisemnymi dowodami otrzymanymi [w ofercie] [były] zaświadczenia o zezwoleniu na odsprzedaż przedstawione przez [operatora A] i [operatora B]”, co wskazuje, że komisja przetargowa uznała, iż pierwsze oświadczenie własne nie stanowiło wystarczającego pisemnego dowodu. W tym samym żądaniu udzielenia wyjaśnień komisja przetargowa zwróciła się ponadto następnie do Telespazio France o przekazanie jej pisemnych dowodów dotyczących „pozostałych” operatorów wymienionych w katalogu usług zawartym w ofercie.

88 Podobnie w ramach żądania udzielenia wyjaśnień z dnia 7 listopada 2023 r. komisja przetargowa stwierdziła, że Telespazio France nie przedstawiła pisemnych dowodów dotyczących umów zawartych między jej podwykonawcą a operatorami satelitarnymi wskazanymi w ofercie, i zwróciła się do niej o przedstawienie tych dowodów.

89 Ponadto nawet gdyby należało uznać, że elementy przedstawione przez Telespazio France po złożeniu oferty, w następstwie żądań udzielenia wyjaśnień, powinny zostać uwzględnione przy ustalaniu, czy spółka ta rzeczywiście przedstawiła pisemne dowody wymagane w ramach obowiązkowych wymogów M-001, M-009 i M-014, z akt sprawy wynika, że przy tej okazji Telespazio France nie przedstawiła ani kopii odpowiednich części umów, ani zaświadczeń w odniesieniu do większości operatorów wymienionych w oświadczeniach własnych, o których mowa w pkt 81powyżej. W związku z tym nawet w tej sytuacji ofertę Telespazio France należy uznać za niezgodną z wymogami.

90 Co więcej, i w każdym razie, EDA naruszyła art. 151 rozporządzenia finansowego z 2018 r., umożliwiając Telespazio France istotne uzupełnienie oferty, to znaczy zwracając się do niej, w ramach dwóch żądań udzielenia wyjaśnień wymienionych w pkt 87 i 88 powyżej, o przedstawienie pisemnych dowodów, które – zdaniem EDA – nie znajdowały się w jej ofercie, czego EDA nie była uprawniona uczynić na podstawie orzecznictwa przytoczonego w pkt 74 powyżej. Co prawda orzecznictwo to zostało wypracowane w kontekście, w którym oferent nie przedstawił w swojej ofercie żadnego z dokumentów potwierdzających wymaganych w specyfikacjach technicznych, podczas gdy w niniejszej sprawie Telespazio France przedstawiła niektóre dokumenty, a mianowicie te wymienione w pkt 81 powyżej. Orzecznictwo to należy jednak stosować również do sytuacji takich jak te rozpatrywane w niniejszej sprawie, w których oferent nie przedstawił wszystkich dokumentów potwierdzających wymaganych na podstawie obowiązkowych wymogów.

91 Stwierdzeń tych nie podważa argumentacja przedstawiona przez EDA w pismach procesowych.

92 W tym względzie EDA utrzymuje, że nie mogła narzucić w specyfikacjach technicznych szczególnego rodzaju dowodu w celu wykazania powiązań między oferentami a operatorami satelitarnymi, że nic nie stało na przeszkodzie temu, by Telespazio France przedstawiła oświadczenia własne jako pisemne dowody w celu spełnienia obowiązkowych wymogów M-001, M-009 i M-014, że żądania udzielenia wyjaśnień, o których mowa w pkt 87 i 88 powyżej, miały jedynie na celu zwrócenie się do Telespazio France o przekazanie informacji uzupełniających w stosunku do informacji już zawartych w ofercie, że postąpiła ona w ten sam sposób wobec skarżących, zgodnie z zasadą równego traktowania, oraz że gdyby takie restrykcyjne podejście do pisemnych dowodów zastosowano do oferty skarżących, oferta ta nie zostałaby uznana za zgodną.

93 Argumentację tę trzeba oddalić. Nie zarzuca się bowiem EDA, że ta nie narzuciła w specyfikacjach technicznych określonego rodzaju pisemnego dowodu. Jak wskazano w pkt 82 i 89 powyżej, Sąd uważa, że ani elementy przedstawione w ofercie Telespazio France, ani elementy przedstawione później przez tę spółkę nie spełniały obowiązkowych wymogów M-001, M-009 i M-014, a zatem oferta powinna była zostać odrzucona przez EDA jako niezgodna z obowiązkowymi wymogami. Ponadto, jak wskazano w pkt 90 powyżej, EDA nie była uprawniona do zwrócenia się do Telespazio France, w drodze żądań udzielenia wyjaśnień, o przedstawienie pisemnych dowodów, których nie przedstawiono przy składaniu oferty. Wreszcie, jeśli chodzi o uwagę EDA dotyczącą nieprzedstawienia przez skarżące pisemnych dowodów w odniesieniu do kilku operatorów satelitarnych wymienionych w ich ofercie, należy przypomnieć, po pierwsze, że oferta skarżących została uznana przez EDA za zgodną w toku postępowania przetargowego, a po drugie, że kwestia zgodności tej oferty nie jest przedmiotem niniejszej skargi. W tym względzie argument EDA jest zresztą sprzeczny z zasadą, zgodnie z którą nikt nie może kwestionować tego, co wcześniej uznał (nemo potest venire contra factum proprium) (zob. podobnie postanowienie z dnia 13 lutego 2014 r., Marszałkowski/OHIM, C-177/13 P, niepublikowane, EU:C:2014:183, pkt 73, 74 i przytoczone tam orzecznictwo).

94 Z powyższego wynika, że oferta spółki Telespazio France nie była zgodna z obowiązkowymi wymogami M-001, M-009 i M-014.

95 W związku z tym Sąd uznaje, że przyjmując ofertę spółki Telespazio France, EDA popełniła oczywisty błąd w ocenie oraz naruszyła art. 167 ust. 1 rozporządzenia finansowego z 2018 r.

96 W świetle wszystkich powyższych rozważań zarzut drugi należy uwzględnić.

97 Niemniej jednak Sąd uważa, że zarzut trzeci należy zbadać tytułem uzupełniającym.

c) W przedmiocie zarzutu trzeciego, dotyczącego w istocie szeregu oczywistych błędów w ocenie popełnionych przy analizie oferty Telespazio France oraz oferty konsorcjum w odniesieniu do fakultatywnego wymogu O-007 oraz przeinaczenia akt sprawy

98 Skarżące podnoszą w istocie, że EDA popełniła różne oczywiste błędy w ocenie przy badaniu oferty Telespazio France i oferty konsorcjum w odniesieniu do fakultatywnego wymogu zawartego w specyfikacjach technicznych, a mianowicie wymogu O-007. Twierdzą one, że gdyby błędy te nie zostały popełnione, zamówienie powinno było zostać udzielone konsorcjum.

99 Ponadto zarzucają EDA „przeinaczenie akt sprawy”.

100 EDA kwestionuje tę argumentację. W szczególności wskazuje ona, że nie dopuściła się żadnego przeinaczenia faktów.

101 Na wstępie, w odniesieniu do tej ostatniej kwestii, Sąd stwierdza, że skarżące nie wyjaśniły w swoich pismach procesowych, które dokumenty z akt sprawy zostały przeinaczone ani na czym miały polegać te „przeinaczenia”.

102 Zgodnie zaś z art. 21 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, mającego zastosowanie do postępowania przed Sądem zgodnie z art. 53 akapit pierwszy tego statutu, a także z art. 76 lit. d) regulaminu postępowania skarga powinna zawierać przedmiot sporu, podnoszone zarzuty i argumenty, a także zwięzłe omówienie tych zarzutów. Te elementy winny być na tyle jasne i precyzyjne, by umożliwiały stronie pozwanej przygotowanie obrony,

a Sądowi rozstrzygnięcie w przedmiocie skargi, jeśli zajdzie taka potrzeba, bez dodatkowych informacji uzupełniających. W celu zagwarantowania pewności prawa i prawidłowego administrowania wymiarem sprawiedliwości, aby skarga była dopuszczalna, konieczne jest, by istotne okoliczności faktyczne i prawne, będące podstawą jej złożenia, wynikały w sposób spójny i zrozumiały z samej treści skargi (zob. postanowienie z dnia 9 lipca 2019 r., Scaloni i Figini/Komisja, T-158/18, niepublikowane, EU:T:2019:491, pkt 29 i przytoczone tam orzecznictwo).

103 Zarzut trzeci, w zakresie, w jakim opiera się na przeinaczeniu dokumentów z akt sprawy, należy zatem odrzucić jako niedopuszczalny.

104 Pozostałą część zarzutu trzeciego można podzielić na dwie odrębne części.

1) W przedmiocie części pierwszej zarzutu trzeciego, dotyczącej oczywistego błędu w ocenie odnoszącego się do oferty konsorcjum

105 W ramach pierwszej części zarzutu trzeciego skarżące podnoszą, że EDA popełniła oczywisty błąd w ocenie, przyznając ofercie konsorcjum tylko jeden punkt w odniesieniu do fakultatywnego wymogu O-007.

106 Zdaniem skarżących Airbus Defence and Space postanowiła w 2021 r. zainwestować w program [*poufne*], który miał umożliwić jej zaoferowanie klientom nowej zdolności UHF. Skarżące twierdzą, że program [*poufne*], stanowiący ofertę nowej zdolności dostępnej na nasyconym rynku, siłą rzeczy powinien był zostać oceniony korzystniej niż istniejące oferty.

107 W tym względzie skarżące twierdzą, że nie można uwzględnić argumentu podniesionego przez EDA w piśmie z dnia 23 stycznia 2024 r., zgodnie z którym zdolność wynikająca z programu [*poufne*] miała być dostępna dopiero [*poufne*] i stanowiła zatem wadę z punktu widzenia wykonania zamówienia. Okres obowiązywania zamówienia wynosił bowiem 48 miesięcy od dnia podpisania umowy w jego sprawie, czyli do dnia 24 stycznia 2028 r., a zdolność wynikająca z programu [*poufne*] miała zatem obejmować zasadniczą część okresu wykonywania zamówienia i nie miała odpowiednika na rynku.

108 W konsekwencji skarżące podnoszą, że w odniesieniu do fakultatywnego wymogu O-007 EDA powinna była przyznać konsorcjum 2 pkt na 2, a nie 1 pkt na 2.

109 EDA kwestionuje tę argumentację.

110 Na wstępie należy wyjaśnić, na czym polegał fakultatywny wymóg O-007 oraz zasady jego oceny.

111 Fakultatywny wymóg O-007 dotyczył usług ruchomej łączności satelitarnej w paśmie UHF (IW lub DAMA). Ponieważ był to wymóg fakultatywny, oferenci nie mieli obowiązku uwzględniania tej usługi w swoich ofertach.

112 W tym względzie specyfikacje techniczne stanowiły w sekcji 1.4.1.5.3, że „[o]ferenci [byli] proszeni o szczegółowe przedstawienie w ofercie swojej zdolności do zapewnienia dostępu do sieci łączności satelitarnej UHF oraz warunków tego dostępu, a także swojej zdolności do wynajmu lub sprzedaży terminali łączności satelitarnej UHF oraz warunków takiego wynajmu lub sprzedaży”. Ten fakultatywny wymóg O-007 był oceniany w skali dwóch punktów.

113 W ramach oceny dwóch otrzymanych ofert EDA przyznała następującą punktację:

– Telespazio France: 2 pkt na 2; punktacji tej towarzyszyła następująca wzmianka: „Oprócz zdolności satelitów [*poufne*] oferta obejmuje zdolności dostępne [*poufne*] z satelitów [*poufne*]”;

– konsorcjum: 1 pkt na 2; punktacji tej towarzyszyła następująca wzmianka: „Oferta obejmowała wyłącznie zdolność zapewnianą przez satelity [*poufne*] (uzależnioną od pomyślnego wyniesienia ich na orbitę), co uznano za wadę”.

114 W tym względzie, po pierwsze, Sąd stwierdza, że – jak zresztą przyznają skarżące – zdolność wynikająca z programu [*poufne*] miała być dostępna najwcześniej dopiero [*poufne*], czyli kilka miesięcy po rozpoczęciu wykonywania umowy ramowej podpisanej w dniu 24 stycznia 2024 r., a zatem nie mogła być udostępniana przez znaczną część okresu wykonywania tej umowy ramowej, którego maksymalna długość wynosiła 48 miesięcy.

115 Po drugie, należy ponadto zauważyć, że ta nowa zdolność była uzależniona od [*poufne*], co wiązało się – jak podnosi EDA – z istotnym ryzykiem, czemu skarżące w tym względzie nie zaprzeczają.

116 Tym samym Sąd uznaje, że przyznając ofercie konsorcjum tylko jeden punkt na dwa w odniesieniu do fakultatywnego wymogu O-007, EDA nie popełniła oczywistego błędu w ocenie.

117 Pierwszą część zarzutu trzeciego należy zatem oddalić.

2) W przedmiocie części drugiej zarzutu trzeciego, dotyczącej oczywistego błędu w ocenie odnoszącego się do oferty Telespazio France

118 W ramach części drugiej zarzutu trzeciego skarżące podnoszą, że EDA popełniła dwa oczywiste błędy w ocenie dotyczące oferty Telespazio France w odniesieniu do fakultatywnego wymogu O-007.

119 Po pierwsze, skarżące wskazują [*poufne*]. Jednak ich zdaniem umowa ta przewidywała [*poufne*], co powodowało, że Telespazio France nie mogła informować w swojej ofercie o zdolnościach UHF związanych z tą umową. W uwagach z dnia 13 czerwca 2025 r. skarżące twierdzą ponadto, że Telespazio France nie zdołała wykazać, iż dysponuje zezwoleniem umożliwiającym jej odsprzedaż tych zdolności [*poufne*]. Zdaniem skarżących EDA popełniła zatem oczywisty błąd w ocenie, uznając, że Telespazio France mogła skutecznie wskazać te zdolności w swojej ofercie.

120 Po drugie, skarżące podnoszą, że Telespazio France nie była również w stanie zaoferować w swojej ofercie zdolności UHF na podstawie umowy handlowej zawartej z [*poufne*]. W uwagach na piśmie z dnia 13 czerwca 2025 r. skarżące dodają, że Telespazio France nie przedstawiła zresztą w swojej ofercie wystarczająco szczegółowo warunków dostępu do zdolności UHF, które mogła zaoferować na podstawie tej umowy. Zdaniem skarżących EDA popełniła oczywisty błąd w ocenie, uznając, że Telespazio France mogła skutecznie zaoferować te zdolności w swojej ofercie.

121 EDA kwestionuje tę argumentację.

122 Po pierwsze, EDA twierdzi, że skarżące niesłusznie podnoszą, iż [*poufne*], o których mowa w pkt 119 powyżej, uniemożliwiały Telespazio France zawarcie w swojej ofercie odpowiadających im zdolności UHF.

123 Po drugie, EDA twierdzi, że Telespazio France była w stanie wykazać w swojej ofercie, iż dysponuje zdolnościami UHF, które były natychmiast dostępne na podstawie umowy handlowej [*poufne*], o której mowa w pkt 120 powyżej.

124 W świetle powyższego EDA podnosi zasadniczo, że skarżące niesłusznie powołują się na oczywiste błędy w ocenie dotyczące oferty Telespazio France, wobec czego drugą część zarzutu trzeciego należy oddalić jako bezzasadną, a tym samym zarzut trzeci należy oddalić w całości.

125 Na wstępie Sąd uważa, że argumentację przedstawioną przez skarżące w uwagach na piśmie z dnia 13 czerwca 2025 r. należy uznać za dopuszczalną z tych samych powodów co te, które przedstawiono w pkt 70 powyżej.

126 Co do istoty Sąd przypomina, że z części specyfikacji technicznych dotyczącej fakultatywnego wymogu O-007 (zob. pkt 112) wynika, iż oferenci byli zobowiązani do dokładnego opisania w swoich ofertach „swojej zdolności do zapewnienia dostępu do sieci łączności satelitarnej UHF oraz warunków tego dostępu, a także swojej zdolności do wynajmu lub sprzedaży terminali łączności satelitarnej UHF oraz warunków takiego wynajmu lub sprzedaży”.

127 Jak EDA wskazuje w swoich uwagach na piśmie, Telespazio France podała w swojej ofercie, że jest w stanie zaoferować zdolności UHF na podstawie umowy [*poufne*], o której mowa w pkt 119 powyżej, oraz umowy handlowej zawartej z [*poufne*], o której mowa w pkt 120 powyżej.

128 W pierwszej kolejności, w odniesieniu do umowy [*poufne*], Sąd uważa, że EDA popełniła oczywisty błąd w ocenie, uznając, iż Telespazio France mogła zawrzeć w swojej ofercie zdolności UHF na podstawie tej umowy.

129 Z oferty Telespazio France wynika bowiem, że wbrew wymogom określonym w specyfikacjach technicznych (zob. pkt 126 powyżej) nie wykazała ona dokładnie, w jaki sposób mogła odsprzedawać te zdolności w ramach przedmiotowego zamówienia. Jak słusznie podnoszą skarżące, oświadczenia [*poufne*] zawarte w ofercie Telespazio France nie są wystarczające do wykazania, że spółka ta była w ten sposób w stanie zapewnić EDA zdolności UHF na podstawie tej umowy. Chociaż bowiem pisma te zdają się wskazywać, że Telespazio France mogła odsprzedawać zdolności UHF w [*poufne*], to same w sobie nie dowodzą, że mogła ona zaoferować te zdolności w ramach przedmiotowego zamówienia [*poufne*]. Pisma te nie dowodzą również, że zdolności UHF zaoferowane przez Telespazio France mogły być wykorzystywane w [*poufne*].

130 Potwierdza to również [*poufne*].

131 Pozostałe argumenty podniesione przez EDA nie podważają istnienia oczywistego błędu w ocenie.

132 Po pierwsze, EDA podnosi, że jako osoba trzecia względem umowy [*poufne*] nie była związana przez [*poufne*].

133 Argument ten jest pozbawiony znaczenia dla ustalenia, czy Telespazio France wystarczająco szczegółowo wyjaśniła i wykazała w swojej ofercie, że jest w stanie zaoferować przedmiotowe zdolności UHF, oraz czy na tej podstawie EDA powinna była uwzględnić je przy przyznawaniu punktów. Jak zaś wskazano powyżej, oferta Telespazio France nie zawiera ani szczegółowych wyjaśnień, ani dowodów potwierdzających, że mogła ona zaoferować te zdolności EDA w ramach przedmiotowego zamówienia, co powinno było skłonić EDA do nieuwzględnienia tego elementu przy ocenie oferty Telespazio France w odniesieniu do fakultatywnego wymogu O-007.

134 Po drugie, EDA wskazuje, że ma wątpliwości co do zgodności [poufne] z prawem konkurencji i prawem zamówień publicznych.

135 Argument ten jest jednak bezskuteczny, ponieważ gdyby przedmiotowe [*poufne*] były sprzeczne z prawem konkurencji, jak sugeruje EDA, oznaczałoby to nieważność umowy, a w konsekwencji brak zdolności satelitarnej po stronie Telespazio France. W każdym razie argument ten nie został ani poparty, ani tym bardziej udowodniony.

136 W drugiej kolejności, w odniesieniu do umowy handlowej zawartej z [*poufne*], Sąd uważa, że EDA popełniła oczywisty błąd w ocenie, uznając, iż Telespazio France zawarła w swojej ofercie wystarczająco szczegółowe informacje w odniesieniu do zdolności UHF, które mogła zaoferować EDA na podstawie tej umowy.

137 Jak wskazują skarżące, Sąd stwierdza bowiem, że oferta Telespazio France była w tym względzie nieprecyzyjna, podczas gdy – jak już wskazano w pkt 126 powyżej – od oferentów wymagano dokładnego przedstawienia warunków dostępu do zdolności UHF, w sytuacji gdy bezsporne jest, że oferta takich zdolności była szczególnie ograniczona.

138 Sąd stwierdza, że dokładne warunki tego dostępu nie zostały wystarczająco szczegółowo przedstawione w ofercie Telespazio France, a mianowicie na przykład [*poufne*]. Ponadto w ofercie Telespazio France była mowa o [*poufne*]. Podobnie mowa jest o dostępie do [*poufne*], również tutaj bez szczegółowego przedstawienia warunków dostępu do tych satelitów.

139 Istnienie tych nieścisłości w ofercie Telespazio France znajduje potwierdzenie w tym, że w dniu 12 stycznia 2024 r. EDA musiała skierować do tego oferenta żądanie udzielenia wyjaśnień, w którym zwróciła się do Telespazio France o wyjaśnienie zasadniczych kwestii dotyczących umowy handlowej zawartej z [*poufne*], takich jak [*poufne*].

140 Nie podważają tego pozostałe argumenty przedstawione przez EDA w pismach procesowych.

141 W odniesieniu do argumentu EDA, zgodnie z którym specyfikacje techniczne nie wymagały przedstawienia pisemnego dowodu zawarcia umowy handlowej z [*poufne*], Sąd uważa, że choć prawdą jest, iż specyfikacje techniczne nie wymagały od oferentów przedłożenia takiego dokumentu, to jednak byli oni zobowiązani do bardzo dokładnego opisania w swojej ofercie warunków odsprzedaży oferowanych zdolności UHF, czego nie uczyniono w przypadku oferty Telespazio France.

142 Jeśli chodzi o argument EDA, zgodnie z którym w odpowiedzi na żądanie udzielenia wyjaśnień Telespazio France miała nie przekazać żadnych nowych informacji w porównaniu z informacjami przedstawionymi już w jej ofercie, należy go oddalić. Argument ten nie podważa bowiem okoliczności, że Telespazio France nie przedstawiła w swojej ofercie wystarczająco szczegółowo warunków odsprzedaży oferowanych zdolności UHF.

143 Z powyższego wynika, że drugą część zarzutu trzeciego należy uwzględnić, a w konsekwencji w tym zakresie należy również uwzględnić zarzut trzeci.

d) W przedmiocie zasadności żądania stwierdzenia nieważności zaskarżonych decyzji

144 Z całości powyższych rozważań wynika, że skoro zarzuty pierwszy, drugi i trzeci zostały uwzględnione, przynajmniej w części, należy – bez potrzeby badania zasadności zarzutów czwartego, piątego, szóstego i siódmego – stwierdzić nieważności zaskarżonych decyzji.

B. W przedmiocie żądania odszkodowawczego

145 Skarżące uważają, że zaskarżone decyzje są niezgodne z prawem i że EDA ponosi z tego tytułu wobec nich odpowiedzialność. Wnoszą one do Sądu o zasądzenie od EDA na ich rzecz odszkodowania z tytułu utraty szansy uzyskania zamówienia oraz zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze złożeniem oferty.

146 EDA wnosi o oddalenie żądania odszkodowawczego.

1. W przedmiocie przesłanek powstania odpowiedzialności Unii

147 Na mocy art. 340 akapit drugi TFUE w dziedzinie odpowiedzialności pozaumownej Unia powinna naprawić, zgodnie z zasadami ogólnymi wspólnymi dla praw państw członkowskich, szkody wyrządzone przez jej instytucje lub jej pracowników przy wykonywaniu ich funkcji.

148 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem powstanie odpowiedzialności pozaumownej Unii w rozumieniu wskazanego wyżej postanowienia za niedozwolone zachowanie jej organów zależy od łącznego spełnienia trzech przesłanek, którymi są: bezprawność zarzucanego instytucji zachowania, wystąpienie rzeczywistej szkody i istnienie związku przyczynowego pomiędzy zarzucanym zachowaniem a powołaną szkodą (wyroki: z dnia 4 lipca 2000 r., Bergaderm i Goupil/Komisja, C-352/98 P, EU:C:2000:361, pkt 39–42; z dnia 9 września 2008 r., FIAMM i in./Rada i Komisja, C-120/06 P i C-121/06 P, EU:C:2008:476, pkt 106, 164–166; z dnia 16 października 2014 r., Evropaïki Dynamiki/Komisja, T-297/12, niepublikowany, EU:T:2014:888, pkt 28).

149 Odnośnie do przesłanki dotyczącej bezprawności zachowania instytucji wymagane jest wykazanie istnienia wystarczająco istotnego naruszenia normy prawnej, która ma na celu przyznanie uprawnień jednostkom (wyroki: z dnia 4 lipca 2000 r., Bergaderm i Goupil/Komisja, C-352/98 P, EU:C:2000:361, pkt 42, 43; z dnia 9 września 2008 r., FIAMM i in./Rada i Komisja, C-120/06 P i C-121/06 P, EU:C:2008:476, pkt 173).

150 Co się tyczy przesłanki dotyczącej rzeczywistego charakteru szkody, należy przypomnieć, że odpowiedzialność Unii może powstać jedynie wtedy, gdy strona skarżąca faktycznie poniosła „rzeczywistą i pewną” szkodę. W związku z tym skarżąca powinna przedstawić sądowi Unii niezbite dowody pozwalające na ustalenie istnienia i rozmiaru takiej szkody (zob. podobnie wyroki: z dnia 16 lipca 2009 r., SELEX Sistemi Integrati/Komisja, C-481/07 P, niepublikowany, EU:C:2009:461, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 8 listopada 2011 r., Idromacchine i in./Komisja, T-88/09, EU:T:2011:641, pkt 25 i przytoczone tam orzecznictwo).

151 Odnośnie do przesłanki dotyczącej istnienia związku przyczynowego, jest ona spełniona, jeżeli istnieje bezpośredni związek przyczynowo-skutkowy między bezprawnością, której dopuściła się dana instytucja, a podnoszoną szkodą, a dowód na ten związek powinna przedstawić strona skarżąca. Unia może ponosić odpowiedzialność jedynie za szkodę wynikającą w sposób

wystarczająco bezpośredni z nieprawidłowego zachowania danej instytucji (zob. podobnie postanowienie z dnia 5 lipca 2007 r., Yedaş Tarim ve Otomotiv Sanayi ve Ticaret/Rada i Komisja, C-255/06 P, niepublikowane, EU:C:2007:414, pkt 61).

152 Jeżeli jedna z trzech przesłanek powstania odpowiedzialności pozaumownej Unii nie jest spełniona, skargę o odszkodowanie należy oddalić bez potrzeby badania, czy spełnione są dwie pozostałe przesłanki (wyroki: z dnia 15 września 1994 r., KYDEP/Rada i Komisja, C-146/91, EU:C:1994:329, pkt 81; z dnia 16 października 2014 r., Evropaïki Dynamiki/Komisja, T-297/12, niepublikowany, EU:T:2014:888, pkt 33).

a) W przedmiocie bezprawności

153 W niniejszej sprawie żądanie odszkodowawcze opiera się na tych samych przypadkach bezprawności, które podniesiono na poparcie żądania stwierdzenia nieważności zaskarżonych decyzji. Ponadto w uwagach na piśmie z dnia 13 czerwca 2025 r. skarżące wskazały w istocie, że przypadki bezprawności, których dopuściła się EDA i które zostały podniesione w szczególności w tych uwagach, uzasadniają zasadność żądania odszkodowawczego.

154 Skarżące nie podniosły jednak ani w skardze, ani w uwagach na piśmie z dnia 13 czerwca 2025 r., że przypadki bezprawności, których dopuściła się EDA, stanowiły wystarczająco istotne naruszenia norm prawnych mających na celu przyznanie uprawnień jednostkom.

155 EDA także nie wskazała w swoich pismach procesowych, czy podniesione przypadki bezprawności stanowiły wystarczająco istotne naruszenia norm prawnych mających na celu przyznanie uprawnień jednostkom.

156 Na rozprawie strony zostały zapytane, po pierwsze, czy do zadań sądu Unii należy ustalenie, czy dana bezprawność stanowi wystarczająco istotne naruszenie normy prawnej mającej na celu przyznanie uprawnień jednostkom, bez konieczności nadania jej takiej kwalifikacji przez stronę skarżącą w skardze, oraz po drugie, czy w niniejszej sprawie dopuszczono się takich naruszeń.

157 Skarżące odpowiedziały z istocie, że istnienie takich naruszeń można było pośrednio wywieść ze skargi i z uwag na piśmie z dnia 13 czerwca 2025 r. oraz że stwierdzone nieprawidłowości były na tyle poważne, iż wymagają przyznania odszkodowania.

158 EDA wskazała natomiast, że skarżące nie wykazały w swoich pismach procesowych, iż podniesione przypadki bezprawności stanowiły takie naruszenia, wobec czego nie mogła zakwestionować w swoich pismach procesowych istnienia takich naruszeń, a Sąd nie może z urzędu nadać im takiej kwalifikacji. Dodała ona, że w każdym razie podniesionych przypadków bezprawności nie można uznać za wystarczająco istotne naruszenia norm prawnych mających na celu przyznanie uprawnień jednostkom.

159 Co do pierwszego wymogu, a mianowicie naruszenia normy prawnej mającej na celu przyznanie uprawnień jednostkom, w orzecznictwie wyjaśniono, że norma taka ma na celu przyznanie uprawnień jednostkom, jeżeli prowadzi do uzyskania przez te ostatnie korzyści, która może zostać zakwalifikowana jako prawo nabyte, jeżeli ma za zadanie ochronę interesów jednostek lub jeżeli przyznaje jednostkom uprawnienia, których treść może być w wystarczającym stopniu zidentyfikowana (wyrok z dnia 23 maja 2019 r., Steinhoff i in./EBC, T-107/17, EU:T:2019:353, pkt 140; zob. także wyrok z dnia 9 lutego 2022 r., QI i in./Komisja i EBC, T-868/16, EU:T:2022:58, pkt 90 i przytoczone tam orzecznictwo).

160 Jeśli chodzi o drugi wymóg, a mianowicie wystarczająco istotne naruszenie, kryterium uznanym za decydujące dla ustalenia, czy naruszenie jest wystarczająco istotne, jest poważne i oczywiste przekroczenie przez instytucję granic nakładanych na jej swobodę uznania (wyroki: z dnia 4 lipca 2000 r., Bergaderm i Goupil/Komisja, C-352/98 P, EU:C:2000:361, pkt 43; z dnia 7 października 2015 r., Accorinti i in./EBC, T-79/13, EU:T:2015:756, pkt 67; zob. także podobnie wyrok z dnia 24 stycznia 2017 r., Nausicaa Anadyomène i Banque d'escompte/EBC, T-749/15, niepublikowany, EU:T:2017:21, pkt 69). Jeżeli ta instytucja dysponuje jedynie znacznie ograniczoną swobodą uznania bądź nie ma takiej swobody, to każde naruszenie prawa Unii może być wystarczające dla stwierdzenia wystąpienia wystarczająco istotnego naruszenia [wyrok z dnia 19 kwietnia 2007 r., Holcim (Deutschland)/Komisja, C-282/05 P, EU:C:2007:226, pkt 47]. Zatem czynnikiem decydującym dla wykazania, czy mamy do czynienia z wystarczająco istotnym naruszeniem, jest zakres swobodnego uznania przysługujący danej instytucji (zob. podobnie wyrok z dnia 12 lipca 2005 r., Komisja/CEVA i Pfizer, C-198/03 P, EU:C:2005:445, pkt 65, 66).

161 Nie istnieje jednak żaden automatyczny związek między brakiem swobodnego uznania danej instytucji a zakwalifikowaniem naruszenia jako wystarczająco istotnego naruszenia prawa Unii. Chociaż zakres swobodnego uznania danej instytucji ma decydujące znaczenie, nie stanowi on bowiem kryterium wyłącznego (wyroki: z dnia 3 marca 2010 r., Artegodan/Komisja, T-429/05, EU:T:2010:60, pkt 59, 60; z dnia 16 grudnia 2020 r., Bawtry Carbon International/Komisja, T-637/18, niepublikowany, EU:T:2020:626, pkt 84, 85).

162 W tym względzie do sądu Unii należy uwzględnienie złożoności sytuacji, które podlegają uregulowaniu, trudności w stosowaniu lub wykładni aktów prawnych, stopnia jasności i precyzji naruszonej normy, a także umyślnego lub nieusprawiedliwionego charakteru popełnionego naruszenia (wyroki: z dnia 10 września 2019 r., HTTS/Rada, C-123/18 P, EU:C:2019:694, pkt 42; z dnia 3 marca 2010 r., Artegodan/Komisja, T-429/05, EU:T:2010:60, pkt 62; z dnia 8 grudnia 2021 r., Dyson i in./Komisja, T-127/19, niepublikowany, EU:T:2021:870, pkt 22, 38).

163 Wynika z tego, że proste błędy w ocenie nie wystarczają same w sobie, aby wyczerpać znamiona oczywistego i poważnego naruszenia granic uznania (zob. podobnie wyrok z dnia 9 września 2008 r., MyTravel/Komisja, T-212/03, EU:T:2008:315, pkt 85). Jedynie stwierdzenie istnienia nieprawidłowości, której nie dopuściłby się w podobnych okolicznościach organ administracyjny działający w sposób rozważny i staranny, pozwala na powstanie odpowiedzialności Unii (zob. podobnie wyrok z dnia 10 września 2019 r., HTTS/Rada, C-123/18 P, EU:C:2019:694, pkt 43).

164 Na wstępie, w odniesieniu do kwestii, czy Sąd może z urzędu zakwalifikować bezprawność jako wystarczająco istotne naruszenie norm prawnych mających na celu przyznanie uprawnień jednostkom, należy zauważyć, że dokonanie kwalifikacji prawnej okoliczności faktycznych należy do zadań sądu Unii realizowanych z urzędu. Jeżeli istotne okoliczności faktyczne i prawne wynikają z akt sprawy i były przedmiotem kontradyktoryjnej debaty między stronami, jak miało to miejsce w niniejszej sprawie, Sąd może samodzielnie zakwalifikować stwierdzony przypadek bezprawności jako wystarczająco istotne naruszenie normy prawnej przyznającej uprawnienia jednostkom, nawet jeżeli strona skarżąca nie odniosła się wyraźnie do tej kwestii w skardze. Stwierdzenie to wynika ponadto z utrwalonego orzecznictwa, zgodnie z którym do strony powołującej się na odpowiedzialność pozaumowną Unii należy wykazanie istnienia bezprawności, a także udowodnienie, po pierwsze, związku przyczynowego między tą bezprawnością a wyrządzoną szkodą, oraz po drugie, rzeczywistego charakteru tej szkody (zob. podobnie wyroki: z dnia 30 maja 2017 r., Safa Nicu Sepahan/Rada, C-45/15 P, EU:C:2017:402, pkt 62; z dnia 7 lipca 2021 r., HTTS/Rada, T-692/15 RENV, EU:T:2021:410, pkt 61). Natomiast

kwalifikacja prawna bezprawności jako wystarczająco istotnej nie jest uzależniona od przedstawienia dowodów przez stronę skarżącą, co potwierdza orzecznictwo przytoczone w pkt 162 powyżej.

165 W pierwszej kolejności, w odniesieniu do kwestii, czy oczywisty błąd w ocenie oraz naruszenie art. 151 i art. 167 ust. 1 rozporządzenia finansowego z 2018 r., stwierdzone w ramach analizy zarzutu drugiego, stanowią wystarczająco istotne naruszenia norm prawnych mających na celu przyznanie uprawnień jednostkom, należy poczynić następujące ustalenia.

166 Z jednej strony można uznać, że normy naruszone w niniejszej sprawie mają na celu przyznanie uprawnień jednostkom, ponieważ mają za zadanie ochronę ich interesów (zob. orzecznictwo przytoczone w pkt 159 powyżej).

167 Zarówno bowiem art. 151, jak i art. 167 ust. 1 rozporządzenia finansowego z 2018 r. precyzyjnie regulują wykonywanie uprawnień przez zamawiającego w ramach procedur udzielania zamówień publicznych finansowanych z budżetu Unii. W ten sposób przepisy te mają na celu nie tylko zapewnienie należytego zarządzania środkami Unii, lecz również ochronę wykonawców uczestniczących w postępowaniach o udzielenie zamówień poprzez zagwarantowanie im, że ich oferta zostanie zbadana z poszanowaniem obiektywnych i przewidywalnych zasad. W związku z tym przepisy te mają na celu przyznanie oferentom praw proceduralnych, na które mogą się oni powoływać przed sądem Unii, wobec czego ich naruszenie może stanowić naruszenie normy prawnej mającej na celu przyznanie uprawnień jednostkom.

168 Oczywisty błąd w ocenie stwierdzony w niniejszej sprawie, polegający na nieodrzuceniu przez instytucję zamawiającą oferty niezgodnej ze specyfikacjami technicznymi, wpisuje się w tę samą logikę. Takie naruszenie zasad regulujących weryfikację zgodności ofert może bowiem naruszać prawa pozostałych oferentów, którzy mają prawo oczekiwać, że oferty konkurencyjne będą oceniane wyłącznie wtedy, gdy spełniają obowiązkowe wymogi określone w specyfikacjach technicznych.

169 Z drugiej strony przypadki bezprawności stwierdzone w ramach zarzutu drugiego należy zakwalifikować jako wystarczająco istotne naruszenia.

170 Po pierwsze, Sąd uważa, że EDA nie mogła nie znać jasnej zasady, zgodnie z którą Telespazio France była zobowiązana przedstawić w swojej ofercie pisemne dowody potwierdzające, że zarówno ona, jak i jej podwykonawca dysponują umowami z właściwymi operatorami satelitarnymi, umożliwiającymi świadczenie usług opisanych w obowiązkowych wymogach M-001, M-009 i M-014, oraz że niespełnienie tego warunku skutkowało odrzuceniem oferty z powodu jej niezgodności. Warunek ten został bowiem wprowadzony do specyfikacji technicznych przez samą EDA.

171 Po drugie, z brzmienia dwóch żądań udzielenia wyjaśnień skierowanych przez komisję przetargową EDA do Telespazio France wynika jasno, że komisja ta uznała, iż Telespazio France nie przedstawiła takich pisemnych dowodów w odniesieniu do operatorów satelitarnych wymienionych w dwóch oświadczeniach własnych, o których mowa w pkt 81 powyżej, z wyjątkiem operatorów A i B (zob. pkt 86–88 powyżej). Jak wskazano w pkt 82 i 90 powyżej, Sąd podziela analizę komisji w tym względzie i wywodzi z niej, że EDA nie miała innego wyboru niż odrzucić ofertę Telespazio France jako niezgodną i że w żadnym wypadku nie mogła zezwolić Telespazio France na uzupełnienie tej oferty poprzez umożliwienie jej przedstawienia

brakujących pisemnych dowodów po złożeniu oferty. Należy zatem uznać, że EDA nie dysponowała w niniejszej sprawie żadnym zakresem swobodnego uznania. Nie mogła ona ponadto nie wiedzieć, że oferta Telespazio France była niezgodna.

172 Po trzecie, jak wskazano w pkt 89 powyżej, nawet gdyby należało uwzględnić dokumenty potwierdzające przedstawione po złożeniu oferty, należy stwierdzić, że po złożeniu oferty Telespazio France nie przedstawiła w odniesieniu do większości operatorów wymienionych w oświadczeniach własnych, o których mowa w pkt 81 powyżej, ani kopii odpowiednich części umów, ani zaświadczeń, a zatem nawet w takim przypadku jej ofertę należało uznać za niezgodną. Również w tym względzie EDA nie mogła nie wiedzieć, że Telespazio France nie przedstawiła wymaganych pisemnych dowodów.

173 W świetle powyższego Sąd uważa, że w niniejszej sprawie EDA nie miała żadnego zakresu swobodnego uznania, że sytuacja podlegająca uregulowaniu nie była złożona, że naruszone normy nie nastręczały żadnych trudności w stosowaniu ani wykładni oraz że naruszenia, których dopuszczono się w niniejszej sprawie, można uznać za niedające się usprawiedliwić. Ponadto należy zauważyć, że stwierdzonych nieprawidłowości nie dopuściłby się organ administracji działający w sposób rozważny i staranny (zob. orzecznictwo przytoczone w pkt 162, 163 powyżej).

174 Wynika z tego, że ten błąd oraz naruszenie art. 151 i art. 167 ust. 1 rozporządzenia finansowego z 2018 r., stwierdzone w ramach analizy zarzutu drugiego, stanowią wystarczająco istotne naruszenia norm prawnych mających na celu przyznanie uprawnień jednostkom.

175 W drugiej kolejności, w odniesieniu do kwestii, czy stwierdzone w ramach analizy zarzutu trzeciego oczywiste błędy w ocenie dotyczące oferty Telespazio France stanowią wystarczająco istotne naruszenia norm prawnych mających na celu przyznanie uprawnień jednostkom, należy poczynić następujące ustalenia.

176 Jak wskazano w pkt 126–143 powyżej, Sąd uważa, że Telespazio France nie wyjaśniła ani nie wykazała w swojej ofercie w wystarczającym stopniu, że może oferować zdolności UHF, na podstawie umowy [*poufne*], o której mowa w pkt 119 powyżej, czy też na podstawie umowy handlowej zawartej z [*poufne*], o której mowa w pkt 120 powyżej, mimo że specyfikacje techniczne wymagały od oferentów dokładnego opisania ich zdolności do zapewnienia dostępu do sieci łączności satelitarnej UHF oraz warunków takiego zapewnienia. Uznano zatem, że przyznając maksymalną liczbę punktów za fakultatywny wymóg O-007, a mianowicie 2 pkt na 2, EDA popełniła dwa oczywiste błędy w ocenie.

177 Sąd stwierdza w tym względzie, że [*poufne*] uniemożliwiało Telespazio France powołanie się na tę umowę w swojej ofercie (zob. pkt 130 powyżej), co powinno było skłonić EDA do zachowania wzmożonej ostrożności w odniesieniu do dowodów przedstawionych w ofercie Telespazio France. Ponadto treść żądania udzielenia wyjaśnień wyraźnie wskazuje, że EDA nie była usatysfakcjonowana stopniem szczegółowości informacji przedstawionych przez Telespazio France w ofercie w odniesieniu do umowy handlowej zawartej z [*poufne*] (zob. pkt 139 poniżej). W konsekwencji EDA nie mogła nie wiedzieć, że oferta Telespazio France wykazywała szereg wad, które nie pozwalały na przyznanie jej maksymalnej liczby punktów za fakultatywny wymóg O-007.

178 Z jednej strony, podobnie jak wskazano w pkt 166 powyżej, nieprzestrzeganie przez EDA konieczności szczegółowego opisania przez oferentów warunków dostępu do oferowanych zdolności UHF może naruszać prawa pozostałych oferentów, którzy mają prawo oczekiwać, że oferty konkurencyjne będą prawidłowo oceniane zgodnie z zasadami określonymi w specyfikacjach technicznych.

179 Z drugiej strony Sąd uważa, że EDA dopuściła się poważnego i oczywistego przekroczenia granic przysługującego jej zakresu swobodnego uznania. Sąd uważa bowiem, że w niniejszej sprawie EDA dysponowała niewielkim zakresem swobodnego uznania, że sytuacja podlegająca uregulowaniu nie była złożona, że naruszone normy nie nastręczały żadnych trudności w stosowaniu ani wykładni oraz że naruszenia, których dopuszczono się w niniejszej sprawie, można uznać za niedające się usprawiedliwić. Ponadto można zauważyć, że stwierdzonych nieprawidłowości nie dopuściłby się organ administracji działający w sposób rozważny i staranny (zob. pkt 173 powyżej).

180 W konsekwencji Sąd uważa, że nieprawidłowości stwierdzone w ramach analizy zarzutu trzeciego stanowią wystarczająco istotne naruszenia norm prawnych mających na celu przyznanie uprawnień jednostkom.

b) W sprawie podnoszonych szkód oraz związku przyczynowego między stwierdzonymi wystarczająco istotnymi naruszeniami a tymi szkodami

181 Ponieważ Sąd stwierdził istnienie kilku wystarczająco istotnych naruszeń norm prawnych mających na celu przyznanie uprawnień jednostkom, należy ustalić, czy szkody podnoszone przez skarżące są rzeczywiste i pewne oraz czy w takim przypadku istnieje bezpośredni związek przyczynowo-skutkowy między stwierdzonym naruszeniami a tymi szkodami.

182 Skarżące uważają, że poniosły one dwie odrębne postaci szkody, obejmujące, po pierwsze, utratę szansy na uzyskanie przedmiotowego zamówienia, oraz po drugie, koszty i wydatki związane z udziałem w postępowaniu przetargowym.

1) W przedmiocie pierwszej postaci szkody, polegającej na utracie szansy na uzyskanie rozpatrywanego zamówienia

183 Skarżące uważają, że każdej z nich należy się odszkodowanie z tytułu utraty szansy na udzielenie jej przedmiotowego zamówienia. Twierdzą one, że skoro oferta Telespazio France powinna była zostać odrzucona ze względu na jej niezgodność albo przynajmniej sklasyfikowana na drugim miejscu, przedmiotowe zamówienie powinno było zostać udzielone konsorcjum. Podnoszą ponadto, że jest mało prawdopodobne, aby w takim przypadku EDA zdecydowała się zrezygnować z udzielenia przedmiotowego zamówienia.

184 W replice skarżące dodają, że wbrew twierdzeniom EDA orzecznictwo nie uznaje, że odszkodowanie z tytułu utraty szansy wymaga wykazania, iż zamówienie zostałoby uzyskane „bez żadnych wątpliwości”, lecz że bezprawnie wykluczony oferent miał „rzeczywistą, a nie hipotetyczną” szansę na udzielenie mu zamówienia.

185 EDA kwestionuje tę argumentację i twierdzi, że skarżące nie wykazały, iż w braku podnoszonych przez nie przypadków bezprawności uzyskałyby przedmiotowe zamówienie „bez żadnych wątpliwości”.

186 W tym względzie EDA wskazuje, że prawdopodobieństwo udzielenia skarżącym przedmiotowego zamówienia było niemal zerowe, ponieważ na podstawie art. 171 akapit pierwszy rozporządzenia finansowego z 2018 r. mogła ona przed podpisaniem umowy unieważnić postępowanie o udzielenie zamówienia, przy czym konsorcjum nie byłoby uprawnione do dochodzenia jakiegokolwiek odszkodowania.

187 Ponadto EDA podnosi, że na mocy umowy ramowej nie miała żadnego obowiązku zakupu usług oferowanych przez oferenta, który wygrał przedmiotowe zamówienie.

188 W tych okolicznościach EDA twierdzi, że skarżące nadal nie wykazały istnienia związku przyczynowego między zarzucanym bezprawnym zachowaniem a podnoszoną szkodą, którą miały ponieść.

189 Na wstępie Sąd przypomina, że zgodnie z orzecznictwem, w celu ustalenia rzeczywistego charakteru utraty szansy, należy zbadać, czy wykazano w sposób wymagany prawem, że strona skarżąca została pozbawiona poważnej szansy na uzyskanie przedmiotowego zamówienia. Istnienie poważnej szansy nie zależy od stopnia prawdopodobieństwa, że szansa ta by się zrealizowała, przy czym ten ostatni element, w razie uznania istnienia takiej szansy, jest następnie brany pod uwagę przy ustalaniu rozmiaru poniesionej szkody majątkowej i odszkodowania z tego tytułu (zob. podobnie wyrok z dnia 14 grudnia 2022 r., SU/EIOPA, T-296/21, EU:T:2022:808, pkt 86, 87). W związku z tym, jeżeli zostanie udowodnione, że szansa na uzyskanie przedmiotowego zamówienia nie istniała, nie może być mowy o szkodzie.

190 Jak wynika z pkt 174 i 180 powyżej, Sąd uważa, że w toku postępowania przetargowego EDA dopuściła się kilku wystarczająco istotnych naruszeń norm prawnych przyznających uprawnienia jednostkom. Naruszenia te zasadniczo wadliwie ukształtowały zaś wspomniane postępowanie i wpłynęły na szansę skarżących, których oferta została sklasyfikowana na drugim miejscu, na uzyskanie przedmiotowego zamówienia.

191 W tych okolicznościach szkodę podnoszoną z tytułu utraty szansy należy w niniejszym przypadku uznać za rzeczywistą i pewną, gdyż okazało się, że skarżące, jako odrzucony oferent, ostatecznie utraciły szansę na uzyskanie zamówienia, a była to szansa „poważna”.

192 Ponadto Sąd stwierdza, że w argumentacji streszczonej w pkt 186 powyżej EDA błędnie utożsamia szkody polegające na utraconych korzyściach ze szkodami polegającymi na utracie szansy. Tymczasem obu tych szkód nie należy ze sobą mylić. Utracone korzyści dotyczą bowiem odszkodowania za utratę samego zamówienia, natomiast utrata szansy dotyczy odszkodowania za utraconą szansę uzyskania tego zamówienia (zob. wyrok z dnia 28 lutego 2018 r., Vakakis kai Synergates/Komisja, T-292/15, EU:T:2018:103, pkt 188 i przytoczone tam orzecznictwo). W niniejszej sprawie skarżące powołują się na wystąpienie utraty szansy na uzyskanie przedmiotowego zamówienia, którą można uznać za poważną. Argumentację EDA należy zatem oddalić.

193 Ponadto okoliczność, że instytucja zamawiająca nie ma nigdy obowiązku udzielenia zamówienia publicznego, nie przeszkadza w stwierdzeniu utraty szansy w niniejszej sprawie. Choć bowiem okoliczność ta może wpływać na pewność oferenta, że wygra on przetarg, a tym samym na rozmiar związanej z tym szkody, to nie może ona wykluczać jakiegokolwiek prawdopodobieństwa wygrania tego przetargu, a zatem podważać wystąpienia utraty szansy. W każdym razie, o ile prawdą jest, że instytucja zamawiająca może zawsze, aż do czasu podpisania umowy, zrezygnować z zamówienia lub unieważnić postępowanie w sprawie udzielenia

zamówienia, a kandydaci ani oferenci nie są uprawnieni do dochodzenia odszkodowania, nie zmienia to faktu, że taki przypadek rezygnacji z zamówienia lub unieważnienia postępowania nie miał miejsca i że z racji wystarczająco istotnych naruszeń skarżące utraciły szansę wygrania tego przetargu (zob. podobnie wyrok z dnia 28 lutego 2018 r., Vakakis kai Synergates/Komisja, T-292/15, EU:T:2018:103, pkt 189 i przytoczone tam orzecznictwo).

194 Z tych samych względów bez znaczenia jest okoliczność, że na mocy umowy ramowej EDA nie była w niniejszej sprawie zobowiązana do zakupu. Ta cecha umowy ramowej nie ma bowiem wpływu na fakt, że skarżące utraciły szansę na uzyskanie zamówienia, ponieważ udzielenie zamówienia następuje przed wykonaniem tej umowy ramowej. Ta cecha umowy ramowej będzie natomiast musiała zostać uwzględniona przy ustalaniu rozmiaru szkody.

195 Wreszcie, Sąd stwierdza, że szkoda wynika bezpośrednio i wprost ze stwierdzonych wystarczająco istotnych naruszeń. Przesłankę dotyczącą istnienia takiego związku przyczynowego należy bowiem oceniać w świetle podnoszonej szkody. Pewne jest zaś, że nie odrzucając w szczególności oferty Telespazio France jako niezgodnej, EDA wadliwie przeprowadziła postępowanie przetargowe, a w konsekwencji wywarła bezpośredni wpływ na szanse skarżących na uzyskanie zamówienia.

196 Skoro w powyższego wynika, że EDA dopuściła się stwierdzonych wystarczająco istotnych naruszeń oraz że skarżące wykazały, iż poniosły szkodę z tytułu utraty szansy na uzyskanie zamówienia, przy czym szkoda ta ma charakter rzeczywisty i pewny oraz wynika bezpośrednio z tych naruszeń, należy stwierdzić, że przesłanki przyznania skarżącym odszkodowania z tytułu utraty szansy zostały spełnione.

2) W przedmiocie drugiej postaci szkody, polegającej na kosztach i wydatkach dotyczących udziału w postępowaniu przetargowym

197 Skarżące podnoszą, że ze względu na bezprawność postępowania przetargowego należy im przyznać odszkodowanie z tytułu kosztów i wydatków poniesionych w związku z udziałem w przetargu.

198 W tym względzie uważają one, że klauzula wyłączająca zwrot kosztów związanych ze złożeniem oferty, przewidziana w pkt 2.10 specyfikacji warunków zamówienia, nie może mieć zastosowania, ponieważ naruszenia, którymi dotknięte było postępowanie, uniemożliwiły konsorcjum uzyskanie zamówienia.

199 Skarżące twierdzą, że w przypadku Airbus Defence and Space przygotowanie oferty złożonej przez konsorcjum wiązało się z następującymi kosztami i wydatkami: 5635 EUR z tytułu kosztów komunikacji, 33 EUR z tytułu kosztów usług cateringowych, 409 575 EUR z tytułu kosztów osobowych, 1037 EUR z tytułu kosztów posiłków, 1788 EUR z tytułu kosztów tłumaczeń oraz 165 EUR z tytułu kosztów transportu, co daje łączną kwotę 418 234 EUR. Skarżące przedstawiły ponadto arkusz Excel zawierający wykaz tych kosztów i wydatków.

200 Podobnie skarżące twierdzą, że w przypadku Marlink Events przygotowanie oferty złożonej przez konsorcjum wiązało się z następującymi kosztami i wydatkami: 33 750 EUR z tytułu kosztów osobowych i 1100 EUR z tytułu kosztów transportu, co daje łączną kwotę 34 850 EUR. Skarżące przedstawiły ponadto zaświadczenie sporządzone przez dyrektora generalnego Marlink Events, w którym wymieniono te koszty i wydatki.

201 EDA kwestionuje tę argumentację.

202 Należy przypomnieć, że na stronie skarżącej ciąży obowiązek przedstawienia sądowi Unii dowodów pozwalających na ustalenie istnienia i rozmiaru jej szkody (wyrok z dnia 21 maja 1976 r., Roquette Frères/Komisja, 26/74, EU:C:1976:69, pkt 22–24; postanowienie z dnia 7 lipca 2006 r., Etablissements Toulorge/Parlament i Rada, T-167/02, niepublikowane, EU:T:2006:193, pkt 29).

203 Sąd stwierdza w tym względzie, że skarżące ograniczyły się, po pierwsze, do opisania poniesionych kosztów komunikacji, cateringu, posiłków, tłumaczeń i transportu oraz kosztów osobowych, a po drugie, do przedstawienia – w odniesieniu do Airbus Defence and Space – arkusza Excel przedstawiającego poniesione wydatki, a w odniesieniu do Marlink Events – zaświadczenia jej dyrektora generalnego wskazującego poniesione koszty, nie przedkładając jednak dowodów księgowych i finansowych potwierdzających poniesione koszty i wydatki, takich jak faktury.

204 W świetle w szczególności orzecznictwa przytoczonego w pkt 83 powyżej należy zatem uznać, że skarżące nie wykazały wysokości podnoszonych kosztów i wydatków, wobec czego żądanie odszkodowawcze, w zakresie, w jakim dotyczy zwrotu poniesionych kosztów i wydatków, należy oddalić.

2. W przedmiocie kwoty odszkodowań należnych każdej ze skarżących z tytułu utraty szansy

205 Skarżące twierdzą, że w celu obliczenia odszkodowania należnego każdej z nich z tytułu utraty szansy należy uwzględnić całkowitą wartość przedmiotowego zamówienia, oszacowaną na 250 mln EUR, oraz pomnożyć ją przez współczynnik podziału między Airbus Defence and Space a Marlink Events, ustalony na podstawie faktur wystawionych w związku z wykonywaniem poprzedniego zamówienia – na 89,4 % w przypadku Airbus Defence and Space oraz na 10,6 % w przypadku Marlink Events. Następnie należałoby pomnożyć kwoty, które zafakturowała każda z obu skarżących, przez wskaźnik marży netto osiągnięty przez każdą z nich w ramach realizacji poprzedniego zamówienia, tj. 10 %, a następnie pomnożyć kwoty dotyczące każdej z nich przez stopień prawdopodobieństwa uzyskania zamówienia, oszacowany na 95 %. Na tej podstawie skarżące uważają, że wysokość odszkodowania można oszacować na 21 232 500 EUR w przypadku Airbus Defence and Space oraz na 2 517 500 EUR w przypadku Marlink Events.

206 W skardze skarżące przedstawiają wykaz faktur wystawionych w związku z wykonywaniem poprzedniego zamówienia w celu wykazania przyjętego współczynnika podziału między Airbus Defence and Space i Marlink Events, a także zaświadczenia dyrektora finansowego Airbus Defence and Space oraz dyrektora generalnego Marlink Events, mające uzasadnić ten współczynnik podziału oraz wskaźniki marży netto osiągnięte przy wykonywaniu poprzedniego zamówienia.

207 W replice skarżące przedkładają ponadto faktury wystawione w okresie od października 2021 r. do marca 2024 r. w celu potwierdzenia podziału zadań między Airbus Defence and Space a Marlink Events w ramach poprzedniego zamówienia, a także wyciąg ze sprawozdania finansowego grupy Airbus za rok 2023, z którego wynika, że wskaźnik marży brutto grupy wyniósł 15,3 %, czyli przewyższał wskaźnik wskazany w pkt 205 powyżej. Ponadto skarżące przedstawiają aneks do umowy ramowej dotyczącej poprzedniego zamówienia, który ich zdaniem świadczy o osiągnięciu maksymalnej wartości poprzedniego zamówienia, a także komunikat EDA dotyczący prognozowanego wzrostu dynamiki zamówień, który miałby uzasadniać maksymalną wartość nowej umowy ramowej wynoszącą 250 mln EUR.

208 EDA kwestionuje tę argumentację.

209 EDA twierdzi, że dokumenty przedstawione przez skarżące nie pozwalają potwierdzić wartości poszczególnych parametrów uwzględnionych przez nie przy obliczaniu odszkodowania.

210 I tak, w odniesieniu do kwoty wynikającej z faktur wystawionych przez każdą ze skarżących w ramach poprzedniego zamówienia EDA podnosi, że skarżące nie przedstawiły tych faktur wraz ze skargą oraz że w każdym razie faktury te nie mają znaczenia dla przedmiotowego zamówienia.

211 Ponadto zdaniem EDA zaświadczenia wskazane w pkt 206 powyżej nie pozwalają wykazać ani tego, że do maksymalnej wartości przedmiotowego zamówienia należy zastosować wskaźnik marży netto w wysokości 10 %, ani tego, że należy zastosować stopień prawdopodobieństwa uzyskania przedmiotowego zamówienia w wysokości 95 %. W odniesieniu do tej ostatniej kwestii EDA podnosi, że wskaźnik ten powinien być bliski 0 %.

212 W tym względzie należy najpierw przypomnieć, że wysokość odszkodowania z tytułu utraty szansy należy ustalić na podstawie wszystkich okoliczności właściwych dla danego przypadku. W tym zakresie należy wyjaśnić, że przy wykonywaniu nieograniczonego prawa orzekania Sąd dysponuje zakresem swobodnego uznania co do metody, którą należy przyjąć w celu dokonania takiego ustalenia (zob. wyrok z dnia 12 lutego 2019 r., Vakakis kai Synergates/Komisja, T-292/15, niepublikowany, EU:T:2019:84, pkt 41 i przytoczone tam orzecznictwo).

213 W niniejszej sprawie Sąd uważa, że w celu ustalenia wysokości odszkodowania z tytułu utraty szansy należnego każdej z obu skarżących należy najpierw obliczyć marżę netto, którą każda z nich mogłaby osiągnąć, gdyby konsorcjum uzyskało zamówienie. W tym celu należy pomnożyć szacunkową wartość zakupów, których EDA dokonałaby od konsorcjum, gdyby uzyskało ono przedmiotowe zamówienie, przez szacunkowy udział każdej ze skarżących w tych zakupach oraz szacunkowy wskaźnik marży netto każdej z nich. Otrzymaną w ten sposób kwotę należy następnie pomnożyć przez szacunkowy stopień prawdopodobieństwa udzielenia skarżącym przedmiotowego zamówienia (zob. podobnie i analogicznie wyrok z dnia 28 lutego 2018 r., Vakakis kai Synergates/Komisja, T-292/15, EU:T:2018:103, pkt 220).

214 Po pierwsze, w odniesieniu do szacunkowej wartości zakupów dokonanych przez EDA na podstawie umowy ramowej Sąd uważa, że nie należy uwzględniać kwoty wskazanej przez skarżące, wynoszącej 250 mln EUR. EDA nie jest bowiem zobowiązana do dokonywania zakupów na podstawie umowy ramowej, a zatem nie jest pewne, czy maksymalna wartość zakupów możliwych do dokonania na jej podstawie zostałaby osiągnięta, gdyby skarżące uzyskały przedmiotowe zamówienie. W szczególności podnoszona przez skarżące okoliczność, że miało to miejsce w przypadku poprzedniego zamówienia, nie podważa tego stwierdzenia, ponieważ przedmiotowe zamówienie jest niezależne od poprzedniego zamówienia. Wreszcie, przedstawiony przez skarżące komunikat EDA dotyczący prognozowanego wzrostu dynamiki zamówień nie dowodzi, że maksymalna wartość umowy ramowej zostałaby osiągnięta.

215 W następstwie środka dowodowego z dnia 6 listopada 2025 r. EDA przedstawiła Sądowi łączną kwotę zafakturowaną przez Telespazio France od początku wykonywania przedmiotowego zamówienia do dnia 7 listopada 2025 r. włącznie. Kwota ta, mająca charakter poufny, została następnie przekazana pełnomocnikom skarżących, którzy przedstawili w tym względzie uwagi zgodnie z art. 103 ust. 3 regulaminu postępowania. Sąd uważa, że kwotę tę można uwzględnić przy szacowaniu kwoty, którą skarżące zafakturowałyby EDA w całym okresie wykonywania umowy ramowej, gdyby uzyskały przedmiotowe zamówienie.

216 Ponadto należy uwzględnić fakt, że – jak podkreśliły skarżące, czemu EDA nie zaprzeczyła – wartość zakupów dokonanych przez EDA w ramach poprzedniego zamówienia osiągnęła maksymalny pułap 77,5 mln EUR.

217 W tych okolicznościach, biorąc pod uwagę wszystkie elementy właściwe dla niniejszej sprawy, właściwym oszacowaniem kwoty, którą skarżące zafakturowałyby EDA w całym okresie wykonywania umowy ramowej, gdyby uzyskały przedmiotowe zamówienie, będzie kwota 65 mln EUR.

218 Po drugie, w odniesieniu do podziału kwot fakturowanych między Airbus Defence and Space i Marlink Events należy zauważyć, że skarżące przedstawiły w załączniku do skargi wykaz kwot zafakturowanych EDA w ramach poprzedniego zamówienia, a także zaświadczenia dyrektora finansowego Airbus Defence and Space oraz dyrektora generalnego Marlink Events w celu uzasadnienia przyjętego współczynnika podziału. Ponadto w załączniku do repliki skarżące przedstawiły faktury wystawione w okresie od października 2021 r. do marca 2024 r. w związku z wykonywaniem poprzedniego zamówienia.

219 W odpowiedzi na środek organizacji postępowania z dnia 27 października 2025 r. EDA wskazała, że nie jest w stanie wypowiedzieć się co do prawidłowości oszacowania dokonanego przez skarżące, a zatem nie zakwestionowała go, mimo że była adresatem tych faktur.

220 W tym względzie Sąd uważa, że ze względu na trudność dokładnego oszacowania podziału kwot, które skarżące zafakturowałyby, gdyby uzyskały zamówienie, oraz biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności właściwe dla niniejszej sprawy, właściwym oszacowaniem tego podziału będzie ustalenie go na poziomie 89,4 % w przypadku Airbus Defence and Space oraz 10,6 % w przypadku Marlink Events.

221 Po trzecie, w odniesieniu do wskaźnika marży netto każdej z obu skarżących przedstawiły one w załączniku do skargi zaświadczenia pochodzące odpowiednio od dyrektora finansowego Airbus Defence and Space i dyrektora generalnego Marlink Events, a w załączniku do repliki – wyciąg ze sprawozdania finansowego grupy Airbus za 2023 r., z którego wynika, że wskaźnik marży brutto grupy wynosił 15,3 %.

222 Sąd uważa jednak, że dokumenty te nie pozwalają wykazać, iż wskaźnik marży netto wynosił 10 % w przypadku każdej z obu skarżących w odniesieniu do poprzedniego zamówienia. W każdym z obu zaświadczeń wskazano bowiem, że „docelowy poziom rentowności tego projektu ustalono na 10 %”. Tymczasem, ponieważ mowa tu o „docelowym poziomie rentowności”, okoliczność ta nie pozwala stwierdzić, że wskaźnik marży netto w wysokości 10 % został rzeczywiście osiągnięty. Ponadto, chociaż do każdego z obu zaświadczeń załączono trzy sprawozdania sporządzone przez biegłych rewidentów za lata 2020, 2021 i 2022, to skarżące nie wyjaśniają, w jaki sposób sprawozdania te miałyby potwierdzać wskaźnik marży netto w wysokości 10 % w odniesieniu do poprzedniego zamówienia. Co więcej, nie jest pewne, czy wskaźniki marży netto odnotowane w przypadku poprzedniego zamówienia byłyby takie same jak wskaźniki osiągnięte w ramach obecnej umowy ramowej, gdyby skarżące uzyskały przedmiotowe zamówienie. Wreszcie, wskaźnik marży wskazany w sprawozdaniu finansowym grupy Airbus za rok 2023 nie jest wskaźnikiem marży netto, lecz wskaźnikiem marży brutto, a nie wykazano, że wskaźnik marży odnotowany na poziomie całej grupy Airbus miałby również zastosowanie do przedmiotowego zamówienia.

223 W świetle powyższego, ze względu na trudność oszacowania wysokości tego wskaźnika dla każdej z obu skarżących, oraz biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności właściwe dla niniejszej sprawy, właściwym oszacowaniem tych wartości będzie ustalenie wskaźnika marży netto na poziomie 7 % dla każdej z obu skarżących.

224 Po czwarte, w odniesieniu do stopnia prawdopodobieństwa uzyskania zamówienia, skarżące oszacowały go na 95 % (zob. pkt 205 powyżej). Sąd przyjmuje to oszacowanie. Gdyby bowiem oferta Telespazio France została odrzucona jako niezgodna, konsorcjum prawdopodobnie uzyskałoby zamówienie, ponieważ w postępowaniu przetargowym uczestniczyło jedynie dwóch oferentów, a ofertę konsorcjum uznano za zgodną ze specyfikacjami technicznymi.

225 Z całości powyższych rozważań wynika, że kwota odszkodowania należnego Airbus Defence and Space z tytułu utraty szansy odpowiada iloczynowi szacunkowej wartości zakupów dokonanych przez EDA na podstawie umowy ramowej, wynoszącej 65 mln EUR, szacunkowego udziału Airbus Defence and Space w tych zakupach, wynoszącego 89,4 %, szacunkowego wskaźnika marży netto, który osiągnęłaby Airbus Defence and Space, wynoszącego 7 %, oraz stopnia prawdopodobieństwa uzyskania zamówienia, wynoszącego 95 %. Wysokość odszkodowania należnego Airbus Defence and Space z tytułu utraty szansy wynosi zatem 3 864 315 EUR.

226 Podobnie kwota odszkodowania należnego Marlink Events z tytułu utraty szansy odpowiada iloczynowi szacunkowej wartości zakupów dokonanych przez EDA na podstawie umowy ramowej, wynoszącej 65 mln EUR, szacunkowego udziału Marlink Events w tych zakupach, wynoszącego 10,6 %, szacunkowego wskaźnika marży netto, który osiągnęłaby Marlink Events, wynoszącego 7 %, oraz stopnia prawdopodobieństwa uzyskania zamówienia, wynoszącego 95 %. Wysokość odszkodowania należnego Marlink Events z tytułu utraty szansy wynosi zatem 458 185 EUR.

3. W przedmiocie odsetek za opóźnienie i odsetek skapitalizowanych

227 Skarżące twierdzą, że odszkodowanie, które EDA będzie zobowiązana wypłacić każdej z nich, należy powiększyć o odsetki za opóźnienie oraz odsetki skapitalizowane.

228 W replice skarżące dodają, że dla uzyskania tych odsetek wystarczy wskazać w żądaniu odszkodowawczym, iż odszkodowanie ma zostać powiększone o odsetki za opóźnienie oraz odsetki skapitalizowane, a stosowaną stopą jest stopa ustalona przez Europejski Bank Centralny (EBC) dla operacji refinansujących, powiększona o 3,5 punktu procentowego.

229 EDA kwestionuje tę argumentację.

230 Zdaniem EDA skarżące nie wykazują w skardze, że dochodzone przez nie odszkodowanie powinno zostać powiększone o odsetki za opóźnienie. Ponadto EDA zauważa, że skarżące nie określają ani stopy tych odsetek, ani konkretnych zasad ich stosowania.

231 Co więcej, EDA twierdzi, że skarżące nie wykazały również, z jakiego powodu ani na jakiej podstawie prawnej odsetki te – przy założeniu, że są należne – powinny zostać skapitalizowane.

232 W konsekwencji EDA uważa, że żądanie skarżących dotyczące zasądzenia skapitalizowanych odsetek za opóźnienie należy oddalić w całości.

233 W tym względzie z orzecznictwa Trybunału wynika, że obowiązek zapłaty odsetek za opóźnienie ma na celu ryczałtowe odszkodowanie za pozbawienie możliwości korzystania z wierzytelności oraz zachęcenie dłużnika do niezwłocznego wywiązania się z ciążącego na nim obowiązku zapłaty tej wierzytelności. Obowiązek taki może być rozważany tylko wtedy, gdy wysokość wierzytelności głównej jest pewna lub można ją przynajmniej określić na podstawie obiektywnych okoliczności (zob. wyrok z dnia 20 stycznia 2021 r., Komisja/Printeos, C-301/19 P, EU:C:2021:39, pkt 55 i przytoczone tam orzecznictwo).

234 Obowiązek zapłaty odsetek za opóźnienie powstaje z chwilą wydania wyroku stwierdzającego obowiązek naprawienia szkody. Stopa procentowa, którą należy zastosować, zostanie obliczona na podstawie stopy ustalonej przez EBC dla głównych operacji refinansowych dla okresu będącego podstawą ich naliczania, powiększonej o dwa punkty procentowe (zob. podobnie wyrok z dnia 28 lutego 2018 r., Vakakis kai Synergates/Komisja, T-292/15, EU:T:2018:103, pkt 222, 223 i przytoczone tam orzecznictwo).

235 W konsekwencji odszkodowania z tytułu utraty szansy należy powiększyć o odsetki za opóźnienie, naliczane od dnia wydania niniejszego wyroku do dnia faktycznej spłaty według stopy ustalonej przez EBC dla głównych operacji refinansowych, powiększonej o dwa punkty procentowe.

236 Sąd uważa jednak, że żadna szczególna okoliczność niniejszej sprawy nie uzasadnia kapitalizacji odsetek za opóźnienie należnych skarżącym (zob. podobnie wyrok z dnia 12 lutego 2015 r., Komisja/IPK International, C-336/13 P, EU:C:2015:83, pkt 54), a okoliczności te nie zostały zresztą wskazane przez skarżące w ich skardze.

4. Wnioski

237 Z powyższego wynika, że łączna kwota odszkodowania należnego Airbus Defence and Space wynosi 3 864 315 EUR, a łączna kwota odszkodowania należnego Marlink Events wynosi 458 185 EUR.

238 Jednocześnie, zgodnie z pkt 235 i 236 powyżej, odszkodowania te należy powiększyć o odsetki za opóźnienie, naliczane od dnia wydania niniejszego wyroku do dnia faktycznej spłaty według stopy ustalonej przez EBC dla głównych operacji refinansowych, powiększonej o dwa punkty procentowe – bez kapitalizacji.

IV. W przedmiocie kosztów

239 Zgodnie z art. 134 § 1 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ EDA przegrała sprawę co do istoty, należy – zgodnie z żądaniem skarżących – obciążyć ją kosztami postępowania.

Z powyższych względów

SĄD (piąta izba rozpoznająca sprawy w składzie pięciu sędziów)

orzeka, co następuje:

1) **Stwierdza się nieważność decyzji Europejskiej Agencji Obrony (EDA) z dnia 12 grudnia 2023 r. odrzucającej ofertę konsorcjum utworzonego przez Airbus Defence and Space SAS i Marlink Events SAS złożoną w ramach postępowania przetargowego 23.ISE.JP.001, zatytułowanego „Świadczenie usług łączności satelitarnej w pasmach C, Ku, (civ)Ka, L i UHF, dostawa sprzętu pracującego w pasmach (mil)Ka i X oraz świadczenie usług powiązanych”, i udzielającej tego zamówienia spółce Telespazio France SAS oraz decyzji EDA z dnia 23 stycznia 2024 r., w której EDA w szczególności potwierdziła konsorcjum wynik postępowania przetargowego oraz odmówiła uwzględnienia wniosku Airbus Defence and Space i Marlink Events o przekazanie niektórych ocen uzyskanych w toku oceny ofert.**

2) **Unia Europejska, reprezentowana przez EDA, jest zobowiązana do naprawienia szkody poniesionej przez Airbus Defence and Space i Marlink Events z tytułu utraty przez konsorcjum utworzone przez te dwie spółki szansy na uzyskanie zamówienia, o którym mowa w pkt 1 sentencji.**

3) **Kwotę odszkodowania należnego Airbus Defence and Space od Unii, reprezentowanej przez EDA, ustala się na 3 864 315 EUR, powiększoną o odsetki za opóźnienie naliczane od dnia wydania niniejszego wyroku do dnia faktycznej spłaty, według stopy ustalonej przez Europejski Bank Centralny (EBC) dla jego głównych operacji refinansowych, powiększonej o dwa punkty procentowe.**

4) **Kwotę odszkodowania należnego Marlink Events od Unii, reprezentowanej przez EDA, ustala się na 458 185 EUR, powiększoną o odsetki za opóźnienie naliczane od dnia wydania niniejszego wyroku do dnia faktycznej spłaty, według stopy ustalonej przez EBC dla jego głównych operacji refinansowych, powiększonej o dwa punkty procentowe.**

5) **W pozostałym zakresie skarga zostaje oddalona.**

6) **EDA zostaje obciążona kosztami postępowania.**

Papasavvas Svenningsen Mac Eochaidh

Martín y Pérez de Nanclares Stancu

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 1 lipca 2026 r.

Podpisy